

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

B/802. számú

beszámoló

a Bethlen Gábor Alap 2013. évi tevékenységéről és működéséről

Előadó:

dr. Semjén Zsolt
tárca nélküli miniszter

Budapest, 2014. július

BESZÁMOLÓ

a Bethlen Gábor Alap 2013. évi tevékenységéről és működéséről

A beszámoló a Bethlen Gábor Alapról szóló 2010. évi CLXXXII. törvény 10. § (5) bekezdésében foglalt beszámolási kötelezettség teljesítését szolgálja.

1. A Bethlen Gábor Alap célja és kedvezményezettjei

Az Országgyűlés a 2010. évi CLXXXII. törvénnyel (a továbbiakban: BGA tv.) – a Szülőföld Alap jogutódaként – hozta létre a Bethlen Gábor Alapot, azzal a céllal, hogy támogassa a Magyarország határain kívül élő magyarság szülőföldjén való, egyéni és közösségi boldogulását, előmozdítsa a Magyarországgal való kapcsolataik ápolását és fejlesztését, valamint megerősítse a magyar nemzeti azonosságtudat kialakulását. Az elkülönített állami pénzalapként működő Bethlen Gábor Alap (a továbbiakban: Alap vagy BGA) támogatások nyújtásával segíti a határon túli magyarság anyagi és szellemi gyarapodását, nyelvének és kultúrájának megőrzését és továbbfejlesztését, az anyaországgal és egymás közötti sokoldalú kapcsolatainak fenntartását és erősítését.

Az Alap céljainak megvalósítása érdekében nyújtott támogatások kedvezményezettjei lehetnek:

- Magyarország területén lakóhellyel nem rendelkező, magát magyarnak valló természetes személy;
- civil szervezet, nonprofit gazdasági társaság, állami fenntartású intézmény, települési, területi és nemzetiségi önkormányzat, valamint az általuk alapított, illetve fenntartott jogi személyiségű intézmény;
- gazdasági tevékenységet üzletszerűen végző jogi személy és jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaság (vállalkozás), ezen belül különösen mikro-, kis- és középvállalkozás, valamint
- egyházi jogi személy, valamint a határon túli egyház és annak hitéleti, nevelési-oktatási, gyermekjóléti, kulturális vagy szociális tevékenységet ellátó intézménye.

Az Alap forrásait nem lehet politikai célokra használni, így az Alap támogatására párt vagy közvetlen politikai tevékenységet folytató szervezet nem jogosult.

2. A BGA működése és irányítása

Az Alappal **négytagú bizottság** rendelkezik. A Bizottság tagja a nemzetpolitikáért felelős tárca nélküli miniszter, a kormányzati tevékenység összehangolásáért felelős miniszter által kijelölt személy, az államháztartásért felelős miniszter által kijelölt személy, valamint a

nemzetpolitikáért felelős miniszter irányítása alatt álló helyettes államtitkár.

A Bizottság a Magyar Állandó Értekezlet (MÁÉRT) elvi iránymutatásainak figyelembevételével irányítja az Alap működését. Az Alap nyilvános pályáztatási feladatainak keretében a szakmai döntés-előkészítő testület a **Kollégium**.

Az Alapból megítélt támogatások folyósításával, felhasználásának ellenőrzésével és nyilvántartásával összefüggő, illetve az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.) szerinti feladatokat az Alap kezelő szerveként a magyar állam tulajdonában lévő **Bethlen Gábor Alapkezelő Nonprofit Zrt.** (továbbiakban: BGA Zrt.) látja el.

Az Alap kezelő szerve felett a tulajdonosi jogokat a magyar állam nevében a kormányzati tevékenység összehangolásáért felelős miniszter gyakorolja.

3. A BGA támogatási rendszere

A támogatások nyilvános pályázat vagy egyedi kérelem benyújtása alapján nyerhetők el. A pályázati felhívásokat az Alap internetes honlapján és egy országos napilapban kell közzé tenni.

Az Alap terhére támogatás vissza nem térítendő, illetve részben vagy egészben visszatérítendő formában nyújtható, amiről a támogatást megállapító határozat rendelkezik. Az Alap működésének nyilvánosságát az Alap internetes honlapja is biztosítja.

4. A BGA pénzügyi működése

A BGA Zrt. az Alap pénzeszközeit a Magyar Államkincstárnál (a továbbiakban: MÁK) a Bethlen Gábor Alap elnevezésű fizetési számlán kezeli. Az Alap a tárgyévben nyújtható támogatásra fordítható összeg tizenöt százalékos mértékéig vállalhat éven túli kötelezettséget legfeljebb a támogatást követő két évre. A tizenöt százalékos mértékbe be kell számítani az előző években vállalt áthúzódó kötelezettségvállalások összegét.

Az Alap terhére vállalt kötelezettségekről a BGA Zrt. naprakész nyilvántartást vezet.

5. A BGA 2013. évi bevételei

A 2013. évi költségvetés tervezésekor az Alap bevételeit kizárólag költségvetési támogatás biztosította, tekintettel arra, hogy a Magyarország 2013. évi központi költségvetéséről szóló 2012. évi CCIV. törvény (a továbbiakban: Költségvetési törvény) 2013. évben már nem biztosított forrást a szakképzési hozzájárulásból a Nemzeti Foglalkoztatási Alap „Szakképzési és felnőttképzési támogatások” elnevezésű kiadási előirányzata terhére.

Ennek megfelelően a BGA-t 2013. évben – a 2012. évvel azonos összegű – 11.572,8 millió Ft költségvetési támogatás illette meg, mely a szakképzési hozzájárulásból kieső bevétel miatt 100 millió Ft-tal kevesebb forrást jelent az előző évi eredeti bevételi előirányzathoz képest.

A költségvetési támogatás negyedéves finanszírozási terv alapján 10 részletben kerül a BGA részére folyósításra.

A határon túli regionális civil központok létrehozásának támogatásáról szóló 1538/2013.

(VIII. 15.) Korm. határozat a rendkívüli kormányzati intézkedések cím terhére 40 millió Ft eseti költségvetési támogatást biztosított a BGA részére.

Ezen túlmenően a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium (KIM) *Határon túli magyarok programjainak támogatása* elnevezésű fejezeti kezelésű előirányzatából, valamint a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóságtól megállapodások alapján összesen 3.963,9 millió Ft forrást vett át az Alap az alábbiak szerint:

Felhasználási cél	Átvett forrás összege (millió Ft)
Nemzetpolitikai szempontból kiemelt jelentőségű partnerek, programok és fejlesztési célok támogatásához, az e célra létrehozott intézmények és szervezetek működtetéséhez és fenntartásához, valamint a határon túli magyarsággal együttműködő intézmények megerősítését szolgáló programok támogatásához	53,9
a 1392/2012. (IX. 20.) Korm. határozat alapján átvett forrás a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem és a Partiumi Keresztény Egyetem fejlesztési támogatására	1.380,0
a 1409/2012. (IX. 28.) Korm. határozat alapján átvett forrás a Magyarság Háza nemzeti identitás kiállítása, látogató- és oktatás-módszertani központja kialakítására, valamint a Magyarság Háza egyéb járulékos felújítására	723,0
a 1167/2013. (III. 29.) Korm. határozat alapján átvett forrás a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola működésének és infrastrukturális fejlesztésének támogatására	500,0
a 1273/2013. (V. 17.) Korm. határozat alapján átvett forrás az erdélyi magyar középiskolai oktatási intézmények fejlesztési célú támogatásához	200,0
a 1518/2013. (VIII. 1.) Korm. határozat alapján átvett forrás a Nagyberegi Református Líceum építési munkálatai befejezésének támogatásához	140,0
a 1520/2013. (VIII. 1.) Korm. határozat alapján átvett forrás a határon túli magyar cserkészszövetségek kapacitásfejlesztésének támogatásához	100,0
a 1726/2013.(X. 11.) Korm. határozat alapján átvett forrás a Bodroghközi Magyar Községi Ház I. üteme kiépítésének támogatásához	352,0
a 1858/2013. (XI. 19.) Korm. határozat alapján átvett forrás Magyar Nemzeti Tanács kiemelt programjai megvalósításához	365,0
Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóságtól átvett hozzájárulás a digitális műsorterjesztés határon túli magyarok számára történő elérhetőségének elősegítéséhez	150,0
Összesen:	3.963,9

Ezen felül „Egyéb bevételként” kerül a BGA-nál kimutatásra a támogatások elszámolásakor keletkezett maradványösszegek visszafizetéséből, valamint a támogatások jogtalan igénybevétele miatti visszakövetelésből származó bevétel, továbbá egy magánszemély felajánlásából származó 0,4 millió Ft összegű adomány. Egyéb bevételként 2013. évben összesen 123,6 millió Ft összegű bevétel teljesült, melynek nagyobb része a támogatások elszámolási maradványának visszaütéséből származik.

A fentiek alapján az Alap 2013. évi bevételei 15.700,3 millió Ft-ot tettek ki. Ezzel szemben az Alap költségvetési bevételi előirányzata 15.698,8 millió Ft volt. Az 1,5 millió Ft-os túlteljesítés két tényezőtől adódik. Döntő részben a támogatottak – év végén átutalt, de nem előirányzatosított – maradvány-visszafizetéséből, kisebb részben pedig a támogatások

visszafizetésekor keletkezett árfolyamnyereségből származik.

Az Áht. 86. § (4) bekezdésének előírása alapján az elkülönített állami pénzalapok előirányzat-maradványa – amennyiben törvény másként nem rendelkezik – a következő években felhasználható. A BGA esetében törvény nem tiltja, és nem korlátozza az előző évi maradványok felhasználását.

A BGA előző évi 309,6 millió Ft-os maradványának jóváhagyása, valamint ez alapján a jóváhagyott maradvány összegével az Áht. 31. § (2) és (4) bekezdése alapján a BGA 2013. évi bevételi előirányzatának módosítása megtörtént. Az Alap összes bevételi előirányzata 16.008,4 millió Ft-ra módosult.

Az előirányzat alakulását a következő táblázat foglalja össze:

adatok: millió Ft-ban

Költségvetési törvény szerinti költségvetési támogatás	11.572,8
1538/2013. (VIII. 15.) Korm. határozat szerinti költségvetési támogatás	40,0
Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóságtól megállapodás alapján átvett forrás	150,0
(KIM) <i>Határon túli magyarok programjainak támogatása</i> elnevezésű fejezeti kezelésű előirányzatából megállapodások alapján átvett forrás	3.813,9
Előirányzat-maradvány igénybevétele	309,6
Egyéb bevételből végrehajtott előirányzat-módosítás	122,1

6. A BGA 2013. évi kiadásai

A Költségvetési törvény szerint a BGA kiadási előirányzata 11.572,8 millió Ft, melyből 10.762,8 millió Ft támogatási célra, 810,0 millió Ft pedig az BGA Zrt. működtetésére szolgál. Az átvett pénzeszközök, valamint a maradvány-igénybevétel figyelembevételével a BGA kiadási előirányzata 16.008,4 millió Ft-ra módosult, melyből 15.197,0 millió Ft támogatási célra, 810,0 millió Ft a BGA Zrt. működtetésére, és 1,4 millió Ft a forrásbiztosítók felé elszámolási kötelezettség alapján fennálló visszafizetési kötelezettség teljesítésére szolgál.

Az Alap terhére történt kötelezettségvállalások és kifizetések összesítő kimutatását a következő táblázat tartalmazza.

Összesítő kimutatás a BGA 2013. évi forrásainak tárgyidőszaki alakulásáról

adatok: millió Ft-ban

Előirányzat megnevezése	Eredeti előirányzat	Maradvány igénybevétele	Előirányzat módosítás	Módosított előirányzat	Döntéssel lekötött előirányzat	Felhasználható szabad előirányzat	Teljesített kifizetés	Pénzügyileg nem teljesített, kötelezettségvállalással terhelt előirányzat
Oktatás-nevelési támogatás	4 820,0	17,5	113,7	4 951,2	4 442,1	509,1	4.442,1	0,0
Határtalanul! program támogatása	465,3	48,1	-28,2	485,2	472,5	12,7	457,9	14,6
Magyarság Háza program támogatása	216,0	0,0	723,0	939,0	939,0	0,0	939,0	0,0
Nemzeti jelentőségű intézmények támogatása	3 826,3	52,0	2.073,9	5.952,2	5.952,2	0,0	5.927,5	24,7
Egyéb támogatások	1 435,2	192,0	1.242,2	2.869,4	2.843,3	26,1	2.767,0	76,3
BGA Zrt. működési költségei	810,0	0,0	0,0	810,0	809,4	0,6	809,4	0,0
Egyéb kiadások	0,0	0,0	1,4	1,4	1,4	0,0	1,4	0,0
Összesen	11 572,8	309,6	4.126,0	16.008,4	15.459,9	548,5	15.344,3	115,6

Az Alap részére 2013. évben a fentiek alapján 16.008,4 millió Ft-os kiadási előirányzat állt rendelkezésre, melyből 15.344,3 millió Ft teljesült, így a kiadási megtakarítás 664,1 millió Ft.

A 664,1 millió Ft-os kiadási megtakarítás két fő részre bontható,

- a 115,6 millió Ft-os kötelezettségvállalással terhelt keretre, és
- 548,5 millió Ft-os kötelezettségvállalással nem terhelt szabad keretre.

A 2013. évi előirányzatra vállalt kötelezettségekből 115,6 millió Ft kifizetésére nem került sor 2013. év végéig, melynek:

- 30 %-a abból származik, hogy a támogatottak késedelembe estek a támogatási szerződésben meghatározott kötelezettségeik teljesítésével, ebből következően az Áht. végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet előírásai alapján a támogatási összeg folyósítására a tárgyévben nem volt lehetőség.
- 20 %-a abból származik, hogy a tárgyévben keletkezett meghíúsult támogatási

összegek, valamint a támogatások elszámolásából származó bevételek terhére már csak december hónapban történhetett meg a kötelezettségvállalás, a folyósításra ebből következően tárgyévben nem kerülhetett sor.

- 13 %-a a Határtalanul program támogatási szerződéseiből származik. A fennmaradt támogatások jelentős része utófinanszírozott, az elszámolások elhúzódtak, ezért az utalásokra nem kerülhetett sor.
- 37 %-a az 1500/2011. (XII. 27.) Korm. határozat alapján a Corvinus Zrt.-től átvett szerződésekből származik. Az átvett szerződésekből 172 db esetén áll fenn még kötelezettség. A támogatások kifizetése utófinanszírozás formájában történik. A szerződésekben pontos esedékesség nincs meghatározva, az utalások a támogatottak elszámolását követően esedékesek.

Az 548,5 millió Ft-os szabad maradvány keletkezési okai a következők:

- A túlzott hiány eljárás megszüntetése érdekében szükséges intézkedésekről szóló 1259/2013. (V. 13.) Korm. határozat 9. pontja értelmében a BGA egyenlegének 2013. évben a Költségvetési törvényben jóváhagyotthoz képest 500,0 millió Ft-os javulását kellett elérni. Az egyenlegjavulás elérése érdekében az Alap támogatási célra szolgáló előirányzatai terhére 500 millió Ft-tal kevesebb kiadás teljesítéséről döntött a Bizottság a 41/2013. (V. 27.) számú határozatával, mely alapján az „Oktatás-nevelési támogatások” előirányzat 500 millió Ft-tal csökkentésre került. Az 1868/2013. (XI. 19.) Korm. határozat feloldotta a BGA egyenlegjavulásra előírt kötelezettségét, így az előirányzat megemelésre került, de tekintettel a döntés időpontjára, az így rendelkezésre álló forrás év végéig már nem került felhasználásra. Ez a szabad forrásként jelentkező maradvány 91,2 %-át teszi ki.
- 33,6 millió Ft a korábbi támogatások elszámolásából származik, melyek felhasználására a visszautalások időpontjára tekintettel nem kerülhetett sor a tárgyévben belül.
- 14,3 millió Ft pedig az 1500/2011. (XII. 27.) Korm. határozattal átvett gazdaságfejlesztési és vállalkozásösztönzési támogatásokhoz kapcsolódik. A 2006. évi LXV. törvény 1. § (5) bekezdése szerint a megszűnt közalapítvány (UKKA) vagyonát csak a közalapítvány eredeti céljához hasonló célra lehet fordítani. Ilyen irányú támogatási kérelem év végén érkezett az Alapkezelőhöz.
- 0,6 millió Ft pedig abból származik, hogy a BGA-ból folyósított támogatások után jelentkező bankköltség, tranzakciós díj és tranzakciós illeték közvetlenül az Alap számláját terheli, ennek fedezetét az Alapnál kell biztosítani, pontos összege előre nem határozható meg.

Összefoglalva megállapítható, hogy az Alap év végi maradványa 665,6 millió forint, amely az 1,5 millió Ft-os bevételi túlteljesítésből, és a 664,1 millió Ft-os kiadási megtakarításból keletkezett.

Az Alapból 2013-ban nyújtott támogatások közgazdasági jellemzői

A pályázat útján elnyert és az egyedi kérelmek alapján nyújtott támogatások pénzügyileg teljesített kiadásainak közgazdasági osztályozás szerinti megoszlása az alábbi:

Közgazdasági osztályozás szerinti jogcím	Adatok millió Ft-ban	Megoszlás (%)
Működési célú támogatásértékű kiadások államháztartáson belül	351,2	2,4
Működési célú támogatásértékű kiadások államháztartáson kívül	10.139,6	69,8
- ebből külföldre folyósított támogatás összege	9.733,3	
Felhalmozási célú támogatásértékű kiadások államháztartáson kívül	4.042,7	27,8
- ebből külföldre folyósított támogatás összege	3.087,6	
Összesen	14.533,5	100,0

A fenti táblázatból megállapítható, hogy az Alapból folyósított támogatások 88,2%-a határon túli szervezeteknek, illetve magánszemélyeknek került folyósításra. A 11,8%-os arányt képviselő belföldre folyósított támogatás döntően két fő programból áll, egy részét a Határtalanul! program keretében magyar iskoláknak nyújtott támogatás, másik részét pedig a Magyarország Háza program támogatása teszi ki.

A támogatásokról részletes tájékoztatást a szakmai beszámoló (7. pont) tartalmaz.

6.1. Az Alap működtetési kiadásai

A BGA 2013. évi költségvetésében – az előző évvel azonosan – 810 millió Ft összegben került meghatározásra az Alap működtetésével kapcsolatos kiadásokra fordítható összeg. Ez az Alap – céltámogatások nélküli – költségvetési bevételének 6,9 %-a, amely a BGA törvény 4. § (7) bekezdésében meghatározott maximális mértéktől 3,1 % ponttal alacsonyabb. A jelentés 5. pontjában részletezettek szerint a BGA év közben meghatározott feladatok megvalósításához jelentős összegű többletforrásban részesült (4.003,9 millió Ft), valamint az Alapnak egyéb bevétele is keletkezett (123,6 millió Ft). Ebből következően a költségvetési bevétel összesen 15.700,3 millió Ft volt, azonban az Alap működtetésével kapcsolatos kiadásokra fordítható összeg továbbra sem változott. A működtetésre fordított összeg a céltámogatások figyelembevételével meghatározott költségvetési bevételnek mindössze az 5,2 %-a.

Az „Alapkezelő működési költségei” előirányzati soron rendelkezésre álló forrást a Bethlen Gábor Alapról szóló 2010. évi CLXXXII. törvény végrehajtásáról szóló 367/2010. (XII. 30.) Korm. rendelet 32/F. § (6) bekezdése alapján – az Alapnál jelentkező közvetlen bankköltség és árfolyamvesztéséből származó kiadások forrásai kivételével – az Alapkezelő részére kell átutalni. Az Alapnál a közvetlen kiadásként jelentkező költségek fedezetére összesen 46 millió Ft került tervezésre, így az előirányzaton ezen felül rendelkezésre álló 764 millió Ft az

Alapkezelő részére átutalásra került.

Az Alapnál jelentkező közvetlen költség jelentős részét a MÁK által – a pénzügyi tranzakciós illetékről szóló 2012. évi CXVI. törvény 7. § (1) bekezdése alapján felszámított tranzakciós illeték teszi ki, melynek összege 2013-ban 34,4 millió Ft. Az Áht. 79. § (5) bekezdése alapján a MÁK számlavezetési szolgáltatási díj címen 6,1 millió Ft-ot számított fel. A devizaátutalások miatt az Alapot bankköltségként további 4,8 millió Ft terheli. A támogatások elszámolásából származó árfolyamvesztés összege elenyésző, éves szinten 0,1 millió Ft. Így az Alapnál jelentkező közvetlen költség címen összesen 45,4 millió Ft került felhasználásra.

A BGA Zrt. részére működtetési költség fedezeteként átadott forrás terhére a BGA Zrt. az Alap működtetésével és a pályázatkezeléssel összefüggő feladatokat látja el.

Ennek keretében a BGA tv-ben meghatározott támogatások nyújtása, illetve a támogatások igénybevétele és hatékony célba juttatása érdekében átlátható pályázati rendszer kialakítása és működtetése, a BGA pénzeszközeinek kezelése, valamint a Magyarország Háza működtetése kiemelt feladata a BGA Zrt.-nek.

A működési költségek tekintetében a két legjelentősebb tételt az anyagjellegű ráfordítások, valamint a személyi jellegű kifizetések jelentik. Az anyagjellegű ráfordítások az összköltség 33,25 %-át, a személyi jellegű kifizetések pedig az 54,98 %-át teszik ki.

Az anyagjellegű ráfordításon belül a legjelentősebb tétel a BGA Zrt. tulajdonában lévő épület fenntartásához és karbantartásához kapcsolódik. A BGA Zrt. a Magyarország Házának is otthont adó Budai Várnegyedben, a Szentháromság téren lévő 11.000 m² alapterületű épületben látja el tevékenységét. Az épület műemlékvédelem alatt áll, a fenntartás költségei elsősorban az elavult műszaki állapota miatt jelentősek.

A személyi jellegű ráfordítások között jelenik meg a BGA Zrt.-vel munkaviszonyban álló 79 fő (75 fő aktív állomány, 4 fő GYES), valamint a 3 fő megbízási jogviszonnyal alkalmazott személy bérköltsége és járuléka.

6.2. Egyéb kiadások

Egyéb kiadások elnevezésű előirányzaton került kimutatásra a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium által biztosított források fel nem használt maradványának 1,4 millió Ft-os visszautalása.

7. Szakmai beszámoló

A Bethlen Gábor Alapról szóló 2010. évi CLXXXII. tv. alapján

„A Bethlen Gábor Alap (a továbbiakban: Alap) elkülönített állami pénzalap. Célja a határon túli magyarságnak a szülőföldjén való – egyéni és közösségi – boldogulása, anyagi és szellemi gyarapodása, nyelvének és kultúrájának megőrzése és továbbfejlesztése, az anyaországgal való és egymás közötti sokoldalú kapcsolatának fenntartása és erősítése érdekében támogatások nyújtása.”

Továbbá „Az Alap fedezetet nyújt a Magyarország határain belül és kívül élő magyar közösségek kölcsönös megismerése, valamint a nemzeti teljesítmény legfontosabb példáinak bemutatása, továbbá a magyarságismereti és nemzetpolitikai kutatások elősegítése érdekében létrehozott Magyarország Háza működéséhez.” „Az Alap célja a határon túli magyarságot érintő

gazdaságfejlesztési és vállalkozásösztönzési programok lebonyolítása és a támogatásközvetítési feladatok ellátásának összehangolása.”

Az Alap 2013-ban két eljárásrendben nyújtott támogatásokat a határon túli magyar közösségek civil társadalmának, kulturális, oktatási és egyházi programok megtartásának érdekében:

- nyilvános pályázati (központi és regionális pályázatok, Szász Pál ösztöndíjprogram, „2013 a külhoni magyar kisiskolások éve”, továbbá speciális támogatásként nyújtotta a 2001. évi LXII. törvény 14. § (1) és (2) bekezdése alapján az oktatás-nevelési támogatást) és
- egyedi eljárásrend keretén belül (egyedi támogatások, nemzeti jelentőségű intézmények és programok támogatása, meghívásos pályázatok). Egyedi támogatási kérelmet nyújthattak be azok a nemzeti jelentőségű intézmények, amelyeket a Magyar Állandó Értekezlet (MÁÉRT) iránymutatásai alapján az Alap Bizottsága jelölt ki az 5/2013. (II. 08.) számú határozatában.

7.1. „Szülőföldön magyarul” támogatás lebonyolítása

A „Szülőföldön magyarul” pályázati felhívás a nevelési, oktatási, valamint tankönyv és taneszköz-támogatás, illetve hallgatói támogatás igénylésére a 2012/2013-as tanévre, 2013. március 1-jén került kiírásra.

A pályázati kiírásban érintett régiók: Erdély, Felvidék, Vajdaság, Kárpátalja, Muravidék és Horvátország. Minden régióban a pályázati kiírás a lebonyolítással megbízott szervezet honlapján megjelent. A pályázatokat 2013. március 1 - április 15. időszakban lehetett benyújtani.

A lebonyolító szervezetek régiónként:

- Romániai Magyar Pedagógusok Szövetsége,
- Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetsége,
- Concordia Minoritatis Hungaricae,
- KMKSZ Jótékonyági Alapítvány,
- Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet Lendva,
- Horvátországi Magyar Pedagógusok Fóruma.

Pályázók köre:

Óvodások, alap- vagy középfokú tanulmányaikat magyar nyelven folytató tanulók, vagy akik fakultatív magyar nyelvű oktatásban részesülnek, mivel a lakhelyükhöz tartozó, napi bejárással elérhető oktatási intézményben nincs magyar nyelvű tagozat.

A támogatásra azok a pályázók voltak jogosultak, akik 1994. augusztus 31-ét követően születtek. Azok a nappali tagozatos középfokú oktatásban résztvevő tanulók, akik 1994. augusztus 31-ét megelőzően születtek, egyedi elbírálással részesülhettek támogatásban. A fakultatív magyar nyelvű oktatásban résztvevők pályázatai szintén egyedi elbírálás alá estek. Ez a pályázói kör jogosult nevelési, oktatási, valamint tankönyv- és taneszköz támogatásra, melynek összege 17 200 Ft/fő.

Azok a hallgatók pályázhattak hallgatói támogatásra, akik felsőfokú tanulmányaikat nappali tagozaton alap vagy magiszteri tanulmányaikat részben vagy egészben magyar nyelven folytatják.

A hallgatói támogatás összege 2 800 Ft/fő

Pályázatkezelés:

A 2012/2013. „Szülőföldön Magyarul” pályázatra összesen közel 256 000 igénylést vártak a lebonyolító szervezetek a régiókból.

A Kormány az 1259/2013. (V. 13.) Korm. határozat 9. pontjában felkérte a BGA felett rendelkező Bizottságot, hogy a szükséges intézkedéseket tegye meg annak érdekében, hogy az Alap 2013. évben 500 millió Ft egyenlegjavulást érjen el. Az egyenlegjavulás elérése érdekében az Alap támogatási célra szolgáló előirányzatai terhére 500 millió Ft-tal kevesebb kiadás teljesítéséről döntött a Bizottság a 41/2013. (V. 27.) számú határozatával, mely alapján az „Oktatás-nevelési támogatások” előirányzat 500 millió Ft-tal csökkentésre került.

A fentiekkel összefüggésben a Bizottság úgy rendelkezett, hogy a 12/2013. (II. 08.) számú határozatával elfogadott „Szülőföldön magyarul” pályázati felhívásban meghatározott „Nevelési, oktatási, valamint tankönyv- és taneszköz támogatás” egy főre jutó éves összegét 22.400 Ft-ról 17.200 Ft-ra módosítja.

A támogatott pályázatok számát és a régiónkénti támogatási összegeket az alábbi táblázat tartalmazza:

Támogatott pályázatok száma régiónként					
Ország/régió	Támogatott pályázatok				Összes támogatás (millió Ft)
	Oktatási-nevelési, valamint tankönyv- és taneszköz támogatások		Hallgatói támogatás		
	ÖSSZESEN				
	Oktatási- nevelési, valamint tankönyv- és taneszköz támogatások összesen (fő)	Oktatási- nevelési, valamint tankönyv- és taneszköz támogatások összesen (millió Ft)	Támogatásra javasolt hallgatói támogatás (fő)	Hallgatói támogatás (millió Ft)	
Felvidék	47 419	815,6	120	0,3	815,9
Kárpátalja	19 208	330,4	339	0,9	331,3
Erdély	156 573	2 693,0	2 095	5,9	2 698,9
Vajdaság	25 943	446,2	175	0,5	446,7
Horvátország	1 016	17,5	0	0,0	17,5
Muravidék	382	6,6	2	0,0	6,6
Összesen	250 541	4 309,3	2 731	7,6	4 316,9
Elutasított pályázatok száma régiónként					
Ország/régió	Támogatásra nem javasolt pályázatok (fő)				
	Oktatási - nevelési, valamint tankönyv- és taneszköz támogatás (fő)		Hallgatói támogatás (fő)		
Felvidék	855		0		
Kárpátalja	43		2		
Erdély	2 719		133		
Vajdaság	593		0		

Horvátország	12	0
Muravidék	0	0
Összesen	4 222	135

Erdély

Erdélyben a korábbi évhez hasonlóan a kifizetés szakaszosan történt, hetente. A támogatottak ennek megfelelően ütemezetten vehették át az egyes OTP fiókokban a támogatást. A nyertes pályázók közel 98,45 %-a megkapta a támogatást 2013. december 31-ig.

Felvidék

A támogatottak értesítéséért a Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetsége felelt, a támogatások célba juttatását az OTP Bank felvidéki leányvállalata végezte. 2013. december 31-ig a támogatott pályázók 99,36%-a megkapta a támogatást.

Vajdaság

A helyi lebonyolító, Concordia Minoritatis Hungaricae, 2013. szeptember végén kezdte meg a pályázók kiértékelését. A Vajdaságban 2013. december 31-ig a nyertes pályázók több mint 99,72%-a kapta meg a támogatást az OTP Bank szerbiai leányvállalata közreműködésével.

Kárpátalja

A támogatás kifizetésére a KMKSZ Jótékonyági Alapítvány külön számlát nyitott az OTP Banknál, mely felett a BGA Zrt. rendelkezik.

A kifizetéseket a KMKSZ Jótékonyági Alapítvány, a helyi lebonyolító, az Alapkezelővel együttműködve teljesítette.

2013. december 31-ig a támogatottak 99,83%-a megkapta a támogatást.

Horvátország

Horvátország nem került be az OTP-BGA projektbe az igénylők viszonylag kis száma miatt, így a kifizetések a helyi lebonyolító, azaz a Horvátországi Magyar Pedagógusok Fóruma közreműködésével valósultak meg. A támogatottak 100%-a megkapta a támogatást.

Muravidék

Szlovéniában nincs OTP közreműködő partner, ezért a támogatási összeget a lebonyolító, azaz a Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet juttatta el a kedvezményezetteknek. A támogatottak 100%-a megkapta a támogatást.

A támogatott pályázók által fel nem vett támogatások oka:

- a nyertes pályázók nem jelentek meg az illetékes banknál a folyószámla szerződés aláírására és nem vették át a számlához tartozó bankkártyát, így a támogatási összeg átutalására sem volt lehetőség.

A támogatások célba juttatása 2014 januárjában is folytatódott.

7.2. Központi és regionális pályázati rendszer

A központi és regionális pályázatok esetében 2013-ben rendelkezésre álló keretösszeg **600 millió Ft** volt. Ebből **400 millió Ft** központi felhívás, **200 millió Ft** regionális pályázati felhívás (Erdély, Felvidék, Vajdaság, Kárpátalja vonatkozásában) keretében lett meghirdetve. A regionális pályázati felhívások a helyi közösségek javaslatait figyelembe véve, a helyi igényeknek megfelelően kerültek megfogalmazásra. Célunk volt, hogy mind a központi, mind a regionális felhívások egyidőben, de más-más beadási határidőkkel jelenjenek meg, lehetőleg minél korábbi időpontban, hogy az év közbeni programok lebonyolításában ne legyen

fennakadás abban az esetben sem, ha a támogatott nem tudja megelőlegezni a program költségét.

A nyílt pályázati felhívások 2013. február 11-én jelentek meg.

Megvalósítási időszak: 2013. március 1. – 2014. február 28. volt.

„A magyar kultúráért és oktatásért” pályázati felhívásai

7.2.1. Központi pályázati felhívások

Igényelhető támogatási összeg:

- Erdély, Felvidék, Vajdaság és Kárpátalja esetében 600.000 Ft – 5.000.000 Ft közötti összeg.
- Horvátország, Szlovénia esetében 200.000 – 5.000.000 Ft közötti összeg
- Magyarország esetében 200.000 – 4.000.000 Ft közötti összeg.

Ausztria és a diaszpóra országai 2013. évben a BGA-ból nem részesültek támogatásban, mivel ezen támogatások forrásául a KIM Nemzetpolitikai Államtitkárság által kiírt Kőrösi Csoma Sándor Ösztöndíj Program szolgált. A pályázati tárgyakhoz a pályázati felhívás nem rendelt konkrét keretösszeget. A teljes támogatási keretösszeg **400 millió Ft**, melyről a beérkezett pályázatok mennyisége és minősége alapján, a Kollégium javaslatát figyelembe véve a BGA Bizottsága döntött. 2013. évben a központi pályázati felhívást az alábbi témákban hirdette meg a Bizottság:

I. A magyar közösség céljait szolgáló kulturális és oktatási programok támogatása

- a magyar történelmi és kulturális örökség ápolása, kulturális, ifjúsági és hagyományörző programok támogatása, különös tekintettel a szórványprogramokra,
- egyházi programok támogatása (kulturális, hitéleti és szociális tevékenységek),
- magyar nyelvű közoktatási programok támogatása, különös tekintettel az általános iskolák alsó tagozatainak programjaira,
- magyar nyelvű szakképzési, felnőttképzési, felsőoktatási programok, tudományos kutatások, konferenciák; tanulmányi versenyek és szaktáborok támogatása,
- iskolabusz-üzemeltetés,
- amatőr és hivatásos színházi produkciók támogatása.

II. A magyar közösség céljait szolgáló írott és elektronikus média, könyvkiadás támogatása

- magyar nyelvű írott és elektronikus sajtó, könyvkiadás,
- szakmai kiadványok támogatása,
- honlap létrehozása és fejlesztése,
- dokumentum- és kisjátékfilm-készítés.

III. A magyar közösség céljait szolgáló fejlesztések és ingatlan-beruházások támogatása

- országos vagy regionális jelentőségű kulturális és közművelődési programokhoz kapcsolódó infrastrukturális fejlesztések,
- a magyar közösség törekvéseit szolgáló ingatlan-beruházások támogatása,
- korábbi években megkezdett ingatlan felújítások folytatásának támogatása,
- magyar tannyelven is oktató intézmények, háttérintézmények infrastrukturális fejlesztése.

IV. Civil szervezetek, illetve egyház által fenntartott oktatási, gyermekjóléti,

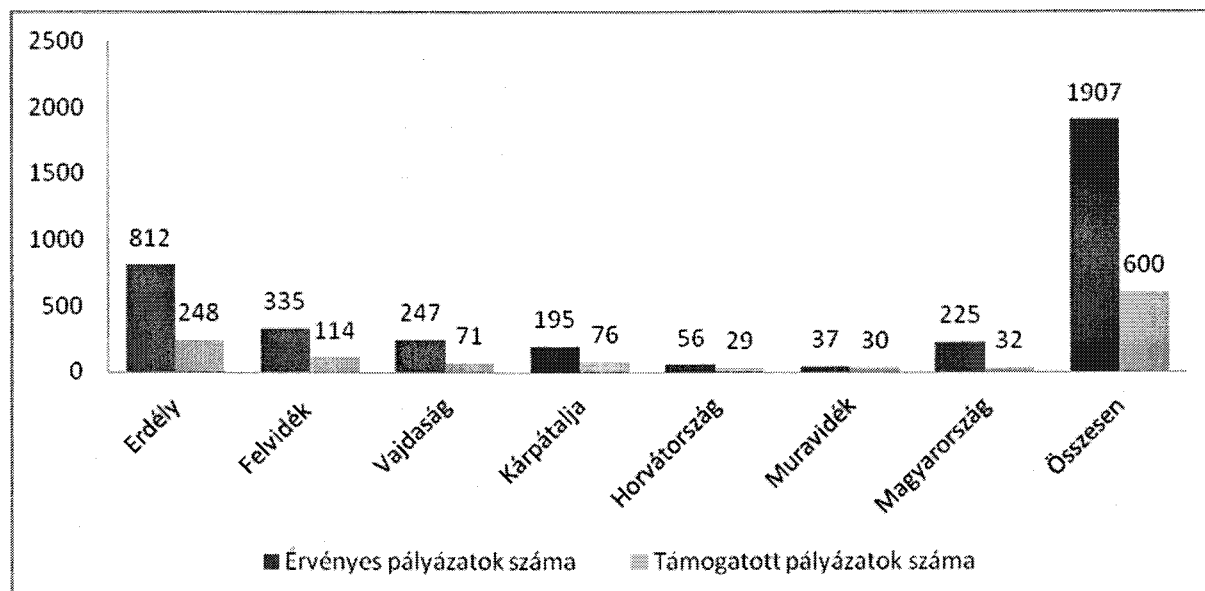
kulturális és szociális intézmények működésének támogatása

- jelen pályázati felhívásban megjelölt pályázati kör részére működési kiadások támogatása
Tekintettel arra, hogy a pályázati felhívások alapvető célkitűzése a határon túli magyar közösségek programjainak, értékőrző és közösségfejlesztő tevékenységének támogatása, ezért a pályázók 2013-ban működési támogatásra is pályázhattak a IV. tárgyra beadott pályázatokkal. Az I. és II. pályázati tárgy esetén az igényelt támogatás maximálisan 25%-át fordíthatták a programhoz közvetlenül nem kapcsolódó működési költségekre, valamint az igényelt támogatás 10%-át fordíthatták eszközbeszerzésre.

A központi pályázati felhívásra a 2013. február 7-i kollégiumi ülés által javasolt és a BGA Bizottsága által jóváhagyott négy pályázati tárgyban érkeztek be a pályázatok. A beérkezett pályázatok száma összesen 1 998 db volt (érvényes pályázatok száma: 1 907 db), a következő területi megoszlásban:

A központi pályázati felhívásokra beérkezett pályázatok száma	
Ország/régió	Beérkezett pályázatok összesen (db)
Felvidék	348
Kárpátalja	199
Erdély	840
Vajdaság	272
Horvátország	56
Muravidék	39
Magyarország	244
Összesen	1 998

A beérkezett érvényes, valamint a támogatott pályázatok száma a központi felhívás esetében:

A rendelkezésre álló forrás a korábbi évhez képest nem változott, a pályázatok száma viszont nőtt (2012-ben a beadott pályázatok száma 1712 db, míg 2013-ban 1998 db volt). A

rendelkezésre álló keret a beérkezett pályázati igény 7,2 %-ának támogatására volt elegendő. A támogatásra javasolt pályázatok igényelt összegének 23,8 %-ára nyújtott fedezetet a 400 millió Ft.

A pályázók a kulturális, oktatási programokra, valamint a média, könyvkiadás támogatására kiírt pályázati felhívásra adták be a legtöbb támogatott pályázatot.

A pályázat keretében az egyes témákban támogatott programok közül néhány példaértékűt az alábbiakban bemutatunk:

- **A magyar közösség céljait szolgáló kulturális és oktatási programok támogatása**
 - Támogatott: **Vámbéry Ármin Alapiskola, Dunaszerdahely (Felvidék)**
 - Támogatás tárgya: TUDOK 2013-2014

A dunaszerdahelyi Vámbéry Ármin Alapiskola a Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetségének segítségével Szlovákiában rendezte meg a TUDOK nemzetközi konferencia-sorozat versenyét. A verseny meghirdetője a magyarországi Kutató Diákok Mozgalma volt. A konferencia döntőjét évről-évre regionális döntők előzik meg (Magyarországon több helyszínnel, Szlovákiában, Romániában, Szerbiában), ahonnan a legsikeresebb kutatások, munkák kerülnek a döntőbe. A rendezvény egy tudományosan motiváló seregszemle, ahol a diákok anyanyelvükön (magyarul) kutathatnak, írhatnak, prezentálhatnak. A szlovákiai regionális konferencia döntőjét 2013-ban immáron hetedszer szervezte meg az Alapiskola.

Az Alap 2013-ban 400.000 Ft összegű támogatást biztosított a program megszervezéséhez.

- Támogatott: **Botorka Művelődési Egyesület (Erdély)**
- Támogatás tárgya: XVII. Botorka Néptáncfesztivál

Balánbánya Székelyföld szívében fekszik, mégis román többségű, gazdasági és szociális gondokkal küszködő egykori bányászváros. Tizenhat évvel ezelőtt, az első Botorka Néptáncfesztivál szervezésekor a hagyományörzés mellett a település elszigeteltségből való kimozdítása volt a legfőbb cél. Azóta sikerült rangos szakmai fórummá alakítani a rendezvényt, és Balánbánya a néptánc mozgalom egyik központja lett. Erdélyi, magyarországi, felvidéki, együttesek és szakemberek vettek részt 2013-ban a fesztiválon, melynek fő motívuma a Csodaszarvas legendája volt. Erre épültek a rendezvény alatti játékok, a kézműves foglalkozások és a gálaműsor. 300 táncos, 9 együttes, 5 zenekar és 200 vendég között határokat átívelő barátságok és szakmai kapcsolatok szövődtek.

Az Alap 2013-ban 600.000 Ft összegű támogatást biztosított a program megszervezéséhez.

- Támogatott: **Lendva Községi Magyar Nemzeti Önkormányzati Közösség (Muravidék)**
- Támogatás tárgya: Hagyományörző Szent István-napi találkozó

A Hagymányörző Szent István-napi találkozót 2013-ban nyolcadik alkalommal rendezték meg. Az augusztus 20-ai ünnepség előtti napokon lehetőség nyílt arra, hogy a magyar közösség tagjai találkozzanak, mégpedig olyan szabadtéri rendezvény keretében, mely számos, főleg fiatal magyar családot célzott meg. A rendezvény több elemből tevődött össze: koncertek (magyar zene, népzene), magyarországi animátorok által vezetett foglalkozások a gyermekeknek (táncház, arcfestés, lufi hajtogatás, óriáscsúszda és egyéb játékszerek), illetve az ifjúsági szervezet külön foglalkozásokkal várta a fiatalokat is (csocsó, asztalitenisz, stb).

Az Alap 2013-ban 1.000.000 Ft összegű támogatást biztosított a program megszervezéséhez.

- Támogatott: **Pro Arte et Nature Alapítvány (Magyarország)**
- Támogatás tárgya: Szárhegyi Zenei Napok

A pályázat célja Bethlen Gábor nevelkedésének helyszínén, a szárhegyi Lázár kastélyban hazai és helyi civil szervezetek együttműködésével zenei napok megvalósítása volt. Sor került az Erdődy Kamarazenekar koncertjére, kolozsvári születésű kortárs szerzők műveinek bemutatására, illetve hangszeres bemutatóra olyan gyerekeknek, akik Bőjte Csaba testvér szárhegyi és gyergyószentmiklósi otthonaiban élnek.

Az Alap 2013-ban 400.000 Ft-tal támogatta a koncertsorozatot.

• **A magyar közösség céljait szolgáló írott és elektronikus média, könyvkiadás támogatása**

- Támogatott: **Vajdasági Magyar Művelődési Intézet (továbbiakban: VMMI) (Vajdaság)**
- Támogatás tárgya: A VMMI 2013–2014. évi kiadói tevékenységének résztámogatása

A VMMI 2013–2014. évi kiadói programja olyan 10 könyv megjelenését valósította meg, amely a vajdasági magyar kultúra és kortárs képzőművészet bemutatkozását szolgálja. A vajdasági magyar irodalom önéletírói hagyományának egy újabb elbeszélői szerepkörét villantja föl, a vajdasági magyarság kisebbségi léthelyzetét, szimbolikus kommunikációját vizsgálja. Múltjának, néprajzának, gazdálkodásának, népi életének sok-sok vonatkozását és kisebbségi történelmének az első világháborút követő kezdeti éveit hozza felszínre, illetve a második világháború végi délvidéki magyarság mártíriumát dolgozza fel. Megjelent kiadványok: Erős Istvánné Kovács Teréz „Mint vadmadár a vadonban...”, Vékás János „Magyarok a Vajdaságban 1960-1964” című kronológia, Bozóki Antal „A magyar közösség Szerbiában” kézikönyv, valamint Lábadi Károly „Dohányos Falu” falumonográfia.

A VMMI az Alapból a fenti célok megvalósítására 2013-ban 2.000.000 Ft összegű támogatásban részesült.

- Támogatott: **Hernád könyvkiadó Kft. (Felvidék)**
- Támogatás tárgya: Kassai Figyelő

A Hernád kassai könyvkiadó 2002 januárjától havi rendszerességgel jelenteti meg a Kassai Figyelő közéleti és kulturális folyóiratot, mely a Felvidék keleti térségében az egyetlen magyar nyelven megjelenő és a régió egész magyar lakta területén terjesztett sajtótermék. A szórványban élő kassai és környékbeli magyarok nemzeti azonosságtudatának megőrzését és megerősítését szolgálja. Az anyanyelv ápolásán és megőrzésén túl közösség-szervező feladatokat is ellát, és egyben a térség magyar eseményeinek krónikája is. Az ezres példányszámban megjelenő, folyóirat tartalmilag felöleli az egész Kassa megyében történő közéleti és kulturális eseményeket.

Az Alapból a folyóirat szerkesztésére 600.000 Ft támogatásban részesült a könyvkiadó.

- Támogatott: **Nagybégányi Görög Katolikus Egyházközség (Kárpátalja)**
- Támogatás tárgya: Görökatolikus lapkiadás Kárpátalján

A „Kárpátikon” c. újság a kárpátaljai magyar görög katolikusok lelkeségi lapja, amely alapvető kapcsolattartási, információs és szellemi tevékenységet fejt ki a kárpátaljai magyar görög katolikus közösségnek. A lap biztosítja a kapcsolatot a hívek között, s tartalmazza mindazokat az ismeretanyagokat, amelyek szükségesek az egyház liturgikus, szellemi hagyományának ápolásához. A „Kárpátikon” c. újság kéthavonta jelenik meg átlagosan 850 példányban.

Az Alap 2013-ban 600.000 Ft-tal támogatta a lapkiadást.

• **A magyar közösség céljait szolgáló fejlesztések és ingatlan-beruházások támogatása**

- Támogatott: **Csemadok Szepsi Alapszervezet (Felvidék)**
- Támogatás tárgya: Magyar Ház

A Csemadok Szepsi Alapszervezete az 1885-ben épült volt szolgabírói hivatalt 2010-ben vásárolta meg Szepsi városától, melyben helyet kaptak a város magyar civil szervezetei. A ház felújítása folyamatosan zajlik, de saját forrásból nem tudják befejezni.

Az épületen több alapvető javítást kellett elvégezni. A pályázat célja a korábbi években megkezdett ingatlan felújítás folytatása, vagyis a kb. 60-70 éves tető javítása, a csapadék elvezetés biztosítása és villámhárító szerelése, valamint az utcai ablakok cseréje.

Az Alap 2013-ban 800.000 Ft-tal támogatta a felújítást.

- Támogatott: **Csókai Művelődési és Oktatási Központ (Vajdaság)**
- Támogatás tárgya: A csókai Művelődési Ház hangtechnikájának fejlesztése

A pályázat célja a Művelődési Ház hangtechnikájának felújítása volt. Megfelelő technikai háttérrel minőségi előadások, rendezvények megtartása vált lehetővé. Négy hangszóró és egy keverőpult beszerzését valósították meg a támogatásból.

Az Alap 2013-ban 1.000.000 Ft-tal támogatta az eszközbeszerzést.

- **Civil szervezetek, illetve egyház által fenntartott oktatási, gyermekjóléti, kulturális és szociális intézmények működésének támogatása**

- Támogatott: **Guzsalyas Alapítvány (Erdély)**
- Támogatás tárgya: Kézműves ház működési költségének résztámogatása

A sepsiszentgyörgyi székhelyű Guzsalyas Alapítvány 1995 óta foglalkozik a népi hagyományok tárgyi és szellemi őrzésével, átörökítésével, a gyermekek, fiatalok és felnőttek körében. Az Alapítvány székhelye, Erdély egyetlen hagyományőrző kézműves háza, amely állandó munkatársakkal és programokkal várja az oda látogatókat. Állandó programjaik: gyermek táncház, kézműves tevékenységek, „Nyári Kaláka” kézműves alkotótábor fiataloknak és felnőtteknek, a nagy népi ünnepek megszervezése és lebonyolítása (farsang, tojásírás, Pünkösöd, szüret, regölés), kézműves tanfolyamok (nemezkesztés, fazekasság, tűzzománc készítés). Az alapítvány infrastruktúráját két felszerelt műhely, egy kiállító és táncterem alkotja. Munkatársai szakképzett kézműves oktatók, zenészek, táncoktatók.

Az Alap 2013-ban 1.000.000 Ft-tal támogatta a Kézműves ház működését.

- Támogatott: **Horvátországi Magyarok Demokratikus Közössége - Split-dalmát megyei egyesület (Horvátország)**
- Támogatás tárgya: A "Rozmaring" népdalkör Baranya megyei körútja

A „Rozmaring” népdalkör negyedik éve működik és ez idő alatt összesen 25 nyilvános fellépése volt, a legtöbb Splitben (Horvátország), de Baranyában és Szlavóniában is. Az Alap által támogatott második körút alkalmával Horvátország magyar lakta területeire és Magyarországra utaztak, ahol a nyilvános fellépések mellett szorosabb kapcsolatot teremtettek a hasonló dalcsoportokkal.

Az Alapból 2013-ban 600.000 Ft összegű támogatásban részesült a rendezvény.

7.2.2. Regionális pályázati felhívások

A **200 millió Ft-os** pályázati keretösszegre kiírt regionális pályázatra beérkezett pályázatokkal kapcsolatos feladatokat a közreműködő szervezetek, valamint leányvállalatok látták el:

Erdély: BGA Pro Transilvania Kft., a BGA Zrt. leányvállalata

Felvidék: BGA Komárom Kft., a BGA Zrt. leányvállalata

Kárpátalja: KMKSZ Jótékonyági Alapítvány

Vajdaság: Szekeres László Alapítvány

A keretösszeg az alábbi régiónkénti bontásban került megállapításra:

A regionális pályázati keretösszeg régiónkénti megoszlása	
Ország/Régió	Keretösszeg (millió Ft)
Felvidék	46
Kárpátalja	30

Erdély	84
Vajdaság	40
Összesen	200

A megjelent pályázati felhívások témák szerint:

I. A magyar közösség céljait szolgáló kulturális, oktatási programok és ahhoz kapcsolódó tevékenységek támogatása

- a magyar történelmi és kulturális örökség ápolása, regionális vagy helyi jelentőségű kulturális, ifjúsági és hagyományörző programok támogatása, különös tekintettel a szórványprogramokra,
- magyar nyelvű közoktatási programok támogatása, különös tekintettel az általános iskolák alsó tagozatainak programjaira,
- magyar nyelvű szakképzési, felnőttképzési, felsőoktatási programok (tudományos kutatások, konferenciák, tanulmányi versenyek és szaktáborok) támogatása,
- iskolabusz üzemeltetése.

II. A magyar közösség céljait szolgáló írott és elektronikus média, kiadványok támogatása

- oktatási és tudományos célú szakmai kiadványok támogatása.

III. A magyar közösség céljait szolgáló fejlesztés

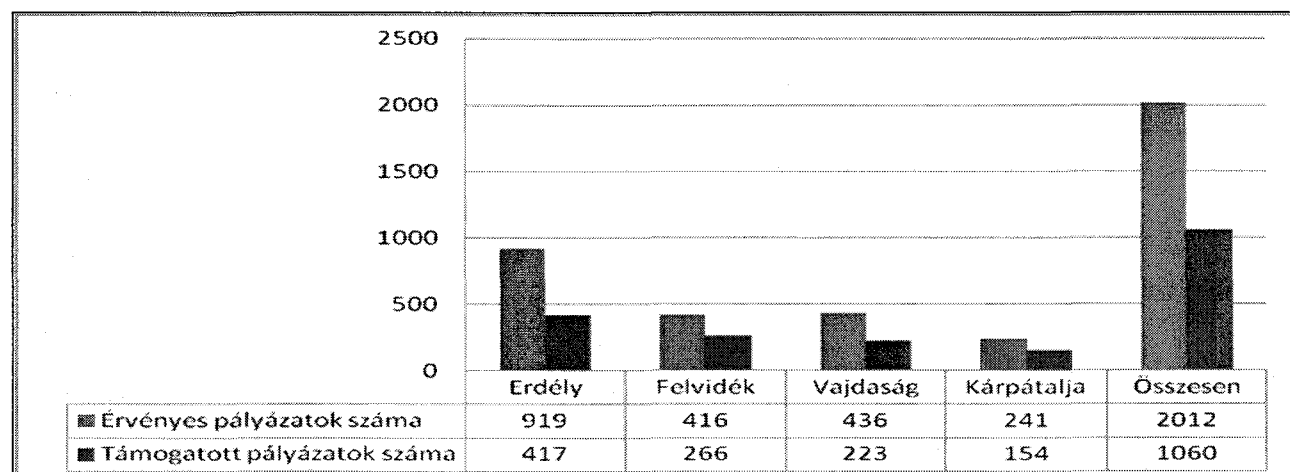
- regionális vagy helyi jelentőségű kulturális és közművelődési célokat szolgáló infrastrukturális fejlesztés,
- oktatási célokat szolgáló infrastrukturális fejlesztések, különös tekintettel az általános iskolák alsó tagozatainak programjaira.

IV. Regionális vagy helyi jelentőségű civil szervezetek, illetve egyház által fenntartott oktatási, gyermekjóléti, kulturális és szociális intézmények működésének támogatása

- működési kiadások támogatása: (személyi kifizetések és azok járulékai, anyag- és tárgyi eszköz beszerzése, szolgáltatások, utazási költségek, ingatlan-fenntartási és iroda-fenntartási költségek).

A regionális felhívásokra a 2013. február 7-i kollégiumi ülés által javasolt és a BGA Bizottsága által jóváhagyott pályázati tárgyban érkeztek be a pályázatok. A beérkezett pályázatok száma összesen 2027 db volt (érvényes pályázatok száma: 2012 db), a régiónkénti tételszámot a következő táblázat tartalmazza:

A beérkezett érvényes és a támogatott pályázatok száma a régiós pályázatok esetében:

A rendelkezésre álló forrás a korábbi évhez képest nem változott, a pályázatok száma viszont nőtt (2012-ben a pályázatok száma 1564 db, míg 2013-ban 2027 db volt). A rendelkezésre álló keret a beérkezett pályázati igény 19 %-ának támogatására volt elegendő. A támogatásra javasolt pályázatok igényelt összegének 34 %-ára nyújtott fedezetet a 200 millió Ft.

A régiós pályázat keretében támogatott néhány példaértékű programot az alábbiakban bemutatunk (a teljesség igénye nélkül):

- Támogatott: **Kultúra Határok Nélkül - Erdély Egyesület (Erdély)**
- Támogatás tárgya: III. Képzőművészet Határok Nélkül Alkotótábor

A Kultúra Határok Nélkül - Erdély Egyesület 2008-ban alakult meg Tordán azzal a céllal, hogy évente alkotótábort szervez romániai és erdélyi művészek számára. Torda nevezetességei, illetve a város festői környéke (Aranyos folyó völgye, Torockó, Tordai-hasadék) jó témát nyújt a résztvevő művészek számára. A III. tábor 2013. augusztus 4-11. között rendezték meg, ahová nyolc meghívott művész érkezett, akikhez két tordai művész is csatlakozott. A tábor ideje alatt készült emlékalbumból minden résztvevő számára készítettek egy példányt, az alkotótábor során készült festményeket, rajzokat, grafikákat pedig több helyen kiállították. Az alkotásokat így több ezren tekinthették meg.

Az Egyesület az Alapból 2013-ban 250.000 Ft támogatásban részesült a program lebonyolításához.

- Támogatott: **Szlovákiai Magyar Cserkészszövetség, Dunaszerdahely (Felvidék)**
- Támogatás tárgya: Kulturális napok a szórványban

2013-ban a Szlovákiai Magyar Cserkészszövetség Zoboralján kulturális napokat rendezett. Egyrészt a magyarság kulturális hagyományait előtérbe helyező ifjúsági programokat szerveztek iskolák számára, másrészt cserkész alapképzést bonyolítottak le felnőttek számára. Ismereteket és módszereket kínáltak a szülők, ifjúságsszervezők számára olyan programok lebonyolításához, amelyek a magyarság megmaradását szolgálják a térségben.

Az Alapból 2013-ban 250.000 Ft támogatásban részesült a program lebonyolításához.

- Támogatott: **Bodnár Gábor Jótékonyági Alapítvány (Kárpátalja)**
- Támogatás tárgya: Feszty konferencia

A pályázat célja a Feszty történelmi tárgyú szakmai konferencia megszervezése volt. 2004 nyarán hosszú kutatás után megtalálták Kendereskén azt a helyszínt, amelyet Feszty Árpád és csapata a Magyarok bejövetele c. festményen megfestett, továbbá, hogy az említett helyszínen 2013 őszén két civil szervezet közösen emlékművet állított.

A emlékmű állításához kapcsolódóan az Alapítvány célja a konferenciával elsősorban az emlékhely és a hozzá kapcsolódó esemény népszerűsítése és a köztudatba történő beépítése volt. Az Alap 2013-ban 250.000 Ft összegű támogatást biztosított a konferencia megszervezéséhez.

- Támogatott: **Vajdasági Magyar Művelődési Szövetség (Vajdaság)**
- Támogatás tárgya: **XX. Vajdasági Magyar Ünnepi Játékok**

A támogatás célja a Vajdasági Magyar Ünnepi Játékok a Vajdasági Magyar Művelődési Szövetség legrégebbi és a délvidéki magyar közösséget legjobban megmozgató, a vajdasági magyarság értékeit, eredményeit bemutató és felvonultató rendezvényének, programsorozatának támogatása volt. A programsorozat legfontosabb eleme/állomása a Kóruspódium. A programsorozat további elemei: értékes népművészeti kincsek/emlékek, kistérségi kulturális örökség „közkinccsé” tétele – hagyományokat bemutató programok, minta-programok, oktatási-módszertani programok, bemutató színpadok, beszélgetések – legfőképp a szórványban való vendégszerepeltetés révén.

Az Alapból 2013-ban 400.000 Ft összegű támogatás került biztosításra a program megszervezéséhez.

7.3. Határtalanul! program

A rendelkezésre álló keret összege összesen 465,3 millió Ft, amelyből 435,3 millió Ft nyilvánosan meghirdetett pályázati konstrukció útján meghirdetett támogatás, 30 millió Ft pedig egyedi támogatás (Rákóczi Szövetség diákutaztatási programja).

A Rákóczi Szövetség a diákutaztatási program keretében 2013-ban 308 Kárpát-medencei középiskola, több mint 8400 diákjának és kísérő tanárának utazási költségeit fedezte az egyedi eljárásrendben nyújtott támogatásból.

2013. február 8-án megjelent a Határtalanul! program három pályázati felhívása, amelyek az előző évihez hasonló célcsoportok számára kínáltak pályázási lehetőségeket.

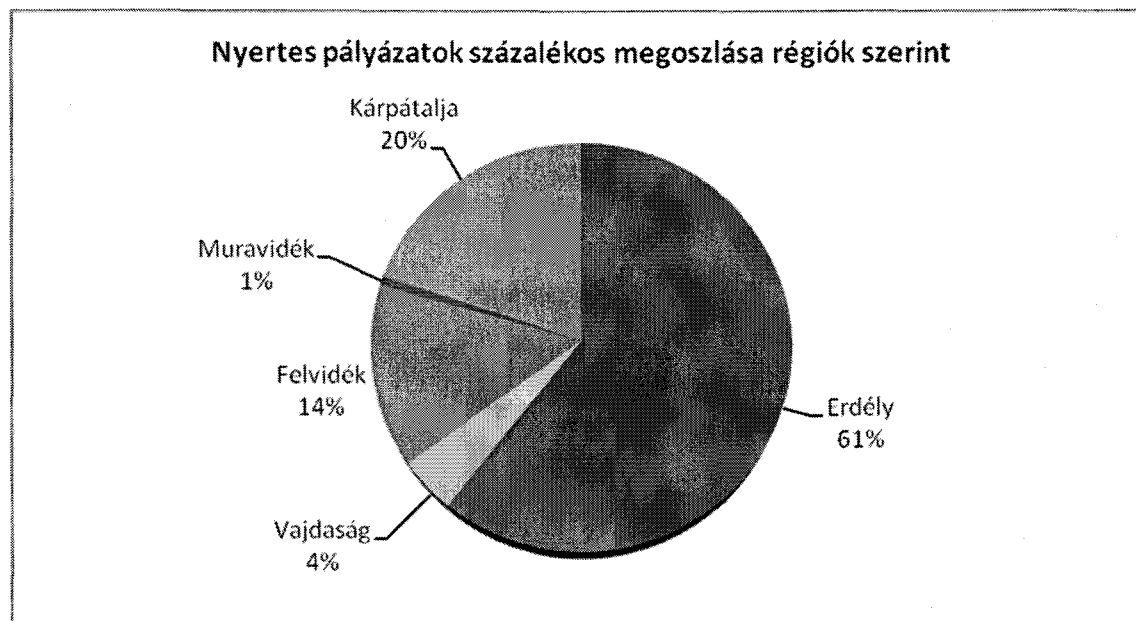
A pályázatokat eltérő benyújtási határidőkkel lehetett az Alapkezelőhöz eljuttatni 2013. február 8. és 2013. március vége között.

A beérkezett pályázatok feldolgozását követően a Bizottság júniusban döntött a nyertes pályázatokról.

Kimutatás a Határtalanul! program nyertes pályázatairól					
Pályázati felhívás címe	Megítelt támogatás (Ft)	Nyertes pályázatok száma	Nyertes iskolák száma	Utazó diáklétszám	Utazó tanárlétszám
Tanulmányi kirándulás hetedikesekeknek	286 052 816	299	292	11 400	1 292
Együttműködés szakképző iskolák között	62 880 465	40	39	1 118 magyarországi + 1 056 külhoni	130 magyarországi + 120 külhoni
Együttműködés gimnáziumok között	86 304 938	54	52	1 749 magyarországi +1711 külhoni	193 magyarországi + 184 külhoni

Összesen	435 238 219	393	383	17 034	1 919
----------	-------------	-----	-----	--------	-------

A nyertes pályázatok utazásai országonkénti megoszlása a következő:

Magyarország 2014. évi központi költségvetéséről szóló 2013. évi CCXXX. törvény alapján, a Határtalanul! program forrásai az Alaptól az Emberi Erőforrások Minisztérium (továbbiakban: EMMI) fejezetébe kerülnek át.

Az Alapkezelő és az EMMI között létrejött megállapodás alapján, a folyamatban lévő ügyek átadásra kerültek 2014.01.01. fordulónappal.

7.4. „2013 a külhoni magyar kisiskolások éve” – Közösségépítés a külhoni magyar oktatás szolgálatában

A Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium Nemzetpolitikai Államtitkársága – a Magyar Állandó Értekezlet 2012. évi plenáris ülésének zárónyilatkozatában rögzítettek szerint – meghirdette a „2013 a külhoni magyar kisiskolások évét”. Ez a program a 2012-ben megkezdett, a Magyar Nemzetpolitika – A nemzetpolitikai stratégia kerete című dokumentum alapján meghirdetett tematikus program folytatása, melynek első eleme „2012 a külhoni magyar óvodák éve” volt.

2013-ban a program célcsoportja az oktatás második láncszeme, a kisiskolások közössége volt. Az egész évet átívelő projekt során a következő programelemek valósultak meg:

- a) tematikus év három célcsoportjára vonatkozó nyílt pályázati felhívás (5 millió Ft),
- b) külhoni magyar közösségépítőknél szervezett oktatás, melyet az Erzsébet Szállodák, Táborok és Vendégházak Nonprofit Kft. közreműködésével valósítottunk meg (keretösszege 72 millió Ft),

c) régió-specifikus továbbképzés, módszertani segédletek (keretösszege 18 millió Ft).

A program célja: meggyőzni a szülőket arról, hogy anyanyelvi iskolai intézménybe írassák be gyermekeiket.

a) Pályázati felhívás

Célcsoportok:

- azok a gyermekek és szüleik, akik az óvoda utolsó évét végzik, illetve készülnek az általános iskolai tanulmányaik megkezdésére,
- óvodapedagógusok és tanítók, iskolapszichológusok, nevelési tanácsadók, fejlesztőpedagógusok,
- egyházi hitoktatók, segédlelkészek, lelkészfeleségek a szórványban.

A pályázatokat 2013. február 15. – április 18. között lehetett benyújtani.

A három pályázati felhívásra 279 pályázat érkezett be, a következő megosztásban:

A benyújtott pályázatok felhívásonkénti megoszlása			
Ország/régió	A külhoni magyar közösségépítő magánszemélyek részvételének biztosítása és támogatása módszertani továbbképzési programon (db)	Óvoda- és iskolapedagógusok részvételének biztosítása és támogatása a Ringató Programot átadó módszertani továbbképzésen (db)	Óvoda- és iskolapedagógusok együttműködésével megszervezett magyar nyelvű pedagógiai programok, módszerek alkalmazásának támogatása (db)
Felvidék	9	20	31
Kárpátalja	16	7	13
Erdély	58	47	49
Vajdaság	12	7	5
Horvátország	1	1	2
Összesen:	96	83	100

A benyújtott pályázatok támogatásáról a Bizottság a 49/2013 (VI.06.) számú határozatában a következők szerint döntött:

Támogatott pályázatok felhívásonkénti megoszlása		
A pályázati felhívás tárgya	Támogatott pályázatok száma (db)	Összeg (millió Ft)
A külhoni magyar közösségépítő magánszemélyek részvételének biztosítása és támogatása módszertani továbbképzési programon	50	1,25
A külhoni magyar óvoda- és iskolapedagógusok részvételének biztosítása és támogatása a Ringató Programot átadó 36 órás módszertani továbbképzésen	30	0,75
A külhoni magyar óvoda- és iskolapedagógusok együttműködésével megszervezett (legalább 2 pedagógus) magyar nyelvű pedagógiai programok, módszerek alkalmazásának támogatása	27	3,00
Összesen:	107	5,00

b) Továbbképzés, módszertani segédanyag elkészítése

Az Erzsébet Szállodák, Táborok és Vendégházak Nonprofit Közhasznú Kft. közreműködésével valósult meg a „2013 külhoni magyar kisiskolások éve – Közösségépítés a külhoni magyar oktatás szolgálatában” című program.

A program 2013. április 8-án kezdődött a *Kárpát-medencei körút* elnevezésű rendezvénysorozattal, amelynek keretében minden helyszínen 3 órás programmal szórakoztatták a környező településekről érkező kisgyermeket. Céljuk az volt, hogy minél több határon túli magyar kisiskoláshoz eljusson a program, ennek érdekében Vajdaság, Horvátország, Muravidék, Kárpátalja, Felvidék és Erdély több településén is jártak. A teljes körűről fotó és videó anyag készült, melyet a velük utazó 2 operatőr és egy fotós kolléga készített el. Az elkészült képanyagok, folyamatosan kerültek fel a www.kisiskolasok.hu honlapra.

2013. július 14-20. között került megrendezésre a program fő témájához kapcsolódó Közösségépítő továbbképzés Siófokon, ahol 46 fő vett részt. Továbbá 2013. augusztus 4-10. között a Ringató továbbképzés Gödön, ahol az előzetesen nyertes 30 pályázóból 26 fő vett részt.

A Kárpát-medencei magyar gyermekorvosok találkozóján 4 országból 37 orvos vett részt. A résztvevők két éjszakát töltöttek Budapesten, a konferencia szakmai programját a Bethesda Kórház főigazgatójának segítségével állították össze.

A programsorozat további elemei mellett (pl. a Miénk a város! honlap játék) 4.000 példányban adták ki a programhoz kapcsolódó módszertani csomagot.

c) Régió-specifikus továbbképzés, módszertani segédanyagok eljuttatása

A 75/2013. (X. 7.) számú bizottsági határozat értelmében a szervezetek részére összesen 18 millió Ft állt rendelkezésre a programok megvalósításához.

Ennek keretében a szervezetek több helyszínen továbbképzéseket tartottak, szakmai konferenciákat szerveztek, valamint módszertani segédanyagot juttattak el az oktatási intézményekbe.

7.5. Dr. Szász Pál tanulmányi ösztöndíjpályázat

Az Alapkezelő együttműködve a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztériummal és a Budapesti Ügyvédi Kamarával 2013-ban is meghirdette – a 2012/2013-as tanévre kiírt ösztöndíj program sikeres lebonyolítása után –, a **Dr. Szász Pál tanulmányi ösztöndíjat a 2013/2014-es tanévben** szülőföldjükön felsőoktatási jogászképzésben résztvevő, nappali tagozatos román, szlovák, szerb, ukrán, horvát és szlovén állampolgárságú magyar nemzetiségű hallgatók számára.

Az ösztöndíj összege: 600.000,- Ft/fő/év

A pályázati felhívásra 59 pályázat érkezett be az Alapkezelőhöz.

A BGA Bizottsága a 85/2013. (XI. 20.) számú határozattal **25 pályázót** részesített támogatásban.

A hallgatókat év közben ügyvédek tutorálják, s a nyári gyakorlatukat egy-egy neves ügyvédi irodánál töltik. A képzési köröket a gazdasági jog és a polgári jog alkotják.

7.6. Egyedi támogatások és meghívásos pályázatok

Az Alapkezelő egyedi támogatás formájában kezelte a nemzeti jelentőségű intézmények és programok támogatását, az egyedi kérelem alapján nyújtott támogatásokat.

Egyedi támogatási kérelmet nyújthattak be:

- nemzeti jelentőségű intézmények: 2013-ban meghatározásra kerültek a nemzeti jelentőségű intézmények, amelyeket a Magyar Állandó Értekezlet (MÁÉRT) iránymutatásai alapján a BGA Bizottsága jelölte ki az 5/2013. (II. 8.) számú határozatában,
- BGA tv. szerinti szervezetek, magánszemélyek.

7.6.1. Nemzeti jelentőségű intézmények és programok támogatása

A BGA egyedi támogatási eljárásrendben nyújtott támogatást a 2013-ban meghatározott nemzeti jelentőségű intézmények részére, amelyeket a Magyar Állandó Értekezlet (MÁÉRT) iránymutatásai alapján a BGA Bizottsága jelölt ki az 5/2013 (II.08.) számú határozatában. A támogatottak magas színvonalú, kidolgozott közösségépítő programjaira, fejlesztéseire, illetve a nemzeti jelentőségű intézmények működésének finanszírozására nyújtott az Alap Bizottsága támogatásokat.

A nemzeti jelentőségű intézmények régiónkénti megoszlása		
Ország/régió	Nemzeti jelentőségű intézmények száma	Bizottsági döntéssel lekötött támogatás összege (millió Ft)
Felvidék	10	319,2
Kárpátalja	12	1 238,7
Erdély	13	3 649,0
Vajdaság	10	518,2
Horvátország	2	4,5
Muravidék	3	16,5
Diaszpóra*	3	0*
Összesen:	53	5 746,1

*A diaszpóra támogatása 2013-ban a KIM Nemzetpolitikai Államtitkárság által felügyelt Kőrösi Csoma Sándor Ösztöndíj Programon keresztül valósult meg.

7.6.2. Egyedi támogatási kérelem alapján nyújtott támogatások

Az egyedi támogatások eljárásrendjüket tekintve nem pályázati konstrukcióban nyújtott támogatások, hanem a támogatandó cél speciális körülményeit, finanszírozási szükségleteit kiemelten kezelő támogatások.

Egyedi támogatási kérelmet a BGA törvényben meghatározottaknak megfelelően bármely szervezet vagy magánszemély benyújthat.

Az egyedi támogatások céljuk szerint az alábbiaknak megfelelően csoportosíthatók:

- Oktatási intézmények támogatása
 - felsőoktatási intézmények támogatása
 - szórányoktatási kollégiumok támogatása
 - bentlakásos közoktatási-köznevelési intézmények támogatása
- Egyházi intézmények támogatása
- Kulturális programok, rendezvények támogatása
- Jogvédő, közösségépítő, kisebbségvédelmi tevékenység támogatása

e) Civil kezdeményezés (cserkész-mozgalom támogatása)

f) Beruházások

- oktatási intézmények ingatlanfejlesztése
- épület-rehabilitációs tevékenység támogatása

Az országokénti/régiókénti benyújtott kérelmeket a 2013. december 31-i állapot szerint a következő táblázat mutatja.

Az országokénti/régióként benyújtott egyedi kérelmek megoszlása		
Ország/régió	Beérkezett kérelmek száma (db)	Bizottsági döntéssel lekötött támogatás millió Ft-ban
Felvidék	25	517,9
Kárpátalja	26	176,2
Erdély	37	532,8
Vajdaság	27	481,3
Horvátország	5	11,4
Muravidék	4	2,4
Magyarország	19	301,1
Diaszpóra	1	29,7
Összesen:	144	2 052,8

Ezen támogatások 92%-a esetében a támogatási szerződés megkötésre került, 8 %-a esetében a – Bizottsági döntés dátumára tekintettel – a szerződéskötés áthúzódott 2014-re.

Az egyedi támogatások közül néhány példaértékű programról az alábbiakban adunk összefoglalót:

- **Magyar Nemzeti Tanács felsőoktatási ösztöndíjprogramjának támogatása (Vajdaság)**

A vajdasági magyar népesség szülőföldön való boldogulásának egyik sarokköve az értelmiségi utánpótlás hiánya. A Magyar Nemzeti Tanács 2011/2012-es tanévtől működő ösztöndíjprogramja a Vajdaságban élő magyarság felzárkóztatását – a képzettségi szint emelésén keresztül – a magyar fiatalok érvényesülésének az elősegítését is szolgálja. A 2013 nyarán elbírált ösztöndíjpályázat értelmében az I. évfolyamon 400 hallgató, a II. évfolyamon (2012/2013-es tanévtől ösztöndíjasok) pedig 307 hallgató részesült ösztöndíjban. Fontos kiemelni, hogy az első ösztöndíjasok közül 292 diák kezdte meg tanulmányait a III. évfolyamon a 2013/2014-es tanévben.

Az ösztöndíjprogram azon túlmenően, hogy a tanulmányi előmenetel függvényében havi ösztöndíjat biztosít a főiskolán/egyetemen továbbtanuló diákoknak, több kiegészítő programot is tartalmaz, amely segíti a diákok felkészülését, bejutását és bennmaradását a felsőoktatásban, továbbá a képzés elvégzése után segít az elhelyezkedésben is.

A program részeként a karrierkövetés több formáját is működtetik. Ilyen például a Magyarországon és az EU más országaiban tanuló diákokkal való szakmai kapcsolatfelvétel és együttműködés.

Az ösztöndíjprogramot az Alap 550 millió Ft összeggel támogatta, melyből 300 millió Ft az

1858/2013. (XI. 19.) Korm. határozatban foglaltak szerint a rendkívüli kormányzati intézkedések terhére állt rendelkezésre.

- **Szórvány Közalapítvány működésének és az EMMAUSZ Kollégium bővítési munkálatainak támogatása (Vajdaság)**

A délvidéki magyarok egyharmada a bánági, a bácskai és szerémségi szórványokban él, egymástól óriási távolságokra, keveredve más nemzetekkel, és erős asszimilációs hatásoknak kitéve. A Szórvány Közalapítvány az egyházi diákkollégiumok támogatására jött létre Kalapis Stojan szalézi atya vezetésével, aki egyben a muzslyai Emmausz Kollégium igazgatója is. Legfontosabb céljuk az anyanyelven történő (tovább)tanulás népszerűsítése. Az Emmausz Kollégium 2002-ben a Szalézi rend által működtetett plébánia telkén épült meg. A kollégium lakói az anyanyelvükön továbbtanulni vágyó, főleg a bánati és a bácskai szórványból (30-120 km távolságból) érkező nehéz sorsú gyermekek. A kollégium megnyitásának köszönhetően néhány nagybecskereki középiskolában újraindultak a magyar tagozatok. A bentlakók összlétszámának folyamatos emelkedése tette szükségessé a kollégium bővítését 1300 négyzetméteres épület (további kollégiumi szobák és tornaterem) építésével.

Az Alap a programot 2013-ban 40.000.000 Ft összeggel támogatta.

- **II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola**

A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Ukrajna egyetlen, nem állami fenntartású magyar nyelvű felsőoktatási intézménye, amely nagyban hozzájárul a kárpátaljai magyarok lakta területek, hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű lakossága esélyegyenlőségének növeléséhez, lehetőséget biztosítva az Ukrajna Oktatási és Tudományos Minisztériuma által jegyzett diplomák megszerzésére. Az ukrán állam az intézmény működéséhez és fenntartásához nem nyújt sem költségvetési, sem egyéb forrásból támogatást.

Az intézményben oktatott szakok – a 7 tanszéken – igazodnak a helyi gazdasági igényekhez, így a végzősök sikeresek a munkaerőpiacon.

A számszerűsíthető eredmények leginkább a képzést sikerrel elvégzők és diplomát szerzők számában mutatkozik meg. 2013-ban 158 diplomát adtak át végzőseiknek, ebből 114 Bsc („bachelor”) és 44 SSC („specialist”) egyetemi szintű végzettséget igazoló diploma.

A volt diákok közül többen PhD fokozatot szereztek, illetve PhD doktori képzésben vesznek részt, továbbá a helyi önkormányzatok különböző szintű képviselői, társadalmi szervezetek vezetői. Rövid fennállása óta a főiskola a kárpátaljai magyarság oktatási, tudományos és kulturális központjává vált. A 2013/2014-es tanév I. félévében 617 hallgató folytatja tanulmányait nappali és levelező képzési formában, ezen felül az anyaországi intézmények kihelyezett képzéseiben még 366 fő tanul. A Rákóczi Főiskola Felnőttképzési Központjának október 1-től indult tanfolyamain (nyelvi kurzusok, turisztikai képzés stb.) 176-an vettek részt.

A Kárpátaljai Magyar Főiskoláért Alapítvány és a Rákóczi Főiskola tevékenységének egyik kiemelt célja a belvárosi épület felújítása, és a fenntartáshoz szükséges költségek előteremtése.

A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola épületének helyreállításával biztosították az intézmény tantermi igényeit, megfelelő helyen működhetnek a kárpátaljai magyar tudományos kutatóműhelyek, kulturális, oktatási és egyéb magyar civil szervezetek. Az épület Beregszász főterén, mint egy ékszerdoboz hirdeti a magyar múlt nagyságát, mivel eredeti

helyére került a főbejárat fölötti timpanon díszé, az „*angyalos magyar koronás címer*”. Ez erőt és az itt élő magyar közösség jövőbe vetett hitét is erősíti.

A felújított főépület ünnepélyes átadására 2013. november 8-án került sor. A rendezvényen jelen voltak a magyar kormány és állam képviselői.

Az Alap 2013-ban a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola működtetésére és az ingatlanfejlesztési beruházásokra 800.000.000 Ft összegű támogatást biztosított, melyből 500.000.000 Ft a rendkívüli kormányzati intézkedésekből átcsoportosított forrás terhére került folyósításra.

- **A Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet támogatása**

A Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet (KPTI) az erdélyi magyar református, unitárius és evangélikus egyházak akkreditált lelkészképző egyeteme. A képzés az Egyetem egyetlen karán, a Teológia Karon történik. Ennek keretében, minden évfolyamon három felekezeti vonal létezik. A felekezeti diáklétszám arányában, a felsőfokú egyházi intézetet három protestáns felekezet négy romániai püspöksége is támogatja: Erdélyi Református Egyházkerület, Királyhágómelléki Református Egyházkerület, Magyar Unitárius Egyház és a Romániai Evangélikus-Lutheránus Egyház.

A KPTI kutatóintézetet, könyvtárat, bentlakást és konviktust is működtet. A kutatóintézet, az egyéni kutatási projektek mellett, évente kiad egy közös kötetet (Studia Doctorum Theologiae Protestantis – A Kolozsvári Protestáns Teológia Kutatóintézetének kötetei megnevezés alatt), mely sorozat 2011-ben indult. Kéthavi rendszerességgel jelenteti meg az immár 106. évfolyamot megért Protestáns Szemle, illetve a Keresztény Magvető c. teológiai szaklapokat.

Költségvetéséhez kis mértékben a román állam is hozzájárul.

A beiratkozás felvételi vizsga alapján történik, a helyek számát a fenntartó egyházak határozzák meg. A diákok számát a külön engedéllyel felvett magyarországi, kárpátaljai és vajdasági diákok és néhány másoddiplomáját végző hallgató is bővíti. A KPTI évente 20-25 lelkészt képez.

Az Alap 2013-ban 70.000.000 Ft összegű működési célú támogatást biztosított az intézmény részére.

- **Sapientia Alapítvány (Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem, Partiumi Keresztény Egyetem) támogatása**

2001-től kezdve a magyar állam a Sapientia Alapítványon keresztül finanszírozza az Erdélyi Magyar Tudományegyetemet (EMTE) és a Partiumi Keresztény Egyetemet (PKE).

A két felsőoktatási intézmény működésének biztosítása kidolgozott normatív rendszer (a magyarországi és a romániai egyetemi normatívák rendszerének ötvözete) alapján történik.

Az EMTE-t az erdélyi történelmi egyházak vezetői által életre hívott Sapientia Alapítvány alapította és biztosítja működését.

A Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetemre a mintegy 40.000 romániai magyar hallgató közel 5 %-a, egyben a felsőoktatásban magyarul tanuló mintegy 12.000 hallgató 16,6 %-a került beiskolázásra, három egyetemi oktatási központban. A Kolozsváron, Marosvásárhelyen és Csíkszeredában működő összesen négy kar (Természettudományi és Művészeti Kar, Műszaki és Humántudományok Kar, Gazdaság és Humántudományok Kar, Műszaki és Társadalomtudományi Kar) keretében 27 alapképzési szak működik (ebből 15 akkreditált), az intézmény a 2012/2013-as tanévben 1988, a 2013/2014-es tanévben pedig 2070 hallgató

képzését biztosította, melyből 120 mesteri képzésben vett részt.

Az EMTE a korábbi években is érvényes ösztöndíjrendszert alkalmazza, amely szerint tanulmányi-, szociális-, valamint alkalmi ösztöndíjakra pályázhatnak a hallgatók. Az egyetem (részben vagy teljesen) visszatérítette a végzett hallgatók nyelvvizsga-, illetve államvizsga költségeit. A címzetes oktatói testület számszerűleg és szakterületek szerinti eloszlás szempontjából megfelel az akkreditációs követelményeknek. Globálisan számítva az oktatók 62,2 %-a főállású, ezek közül 25 % rendelkezik professzori vagy docensi címmel.

A Sapientia EMTE tudományos tevékenysége számottevő. Az oktatók kutatási eredményei, cikkei egyre nagyobb számban jelennek meg a jelentős nemzetközi adatbázisokban is jegyzett szakmai folyóiratokban.

Az EMTE intézményi akkreditációja, illetve az új romániai tanügyi törvény és annak alkalmazási rendeletei maguk után vonták a létesítő okirat és egyéb egyetemi szabályzatok módosításának szükségességét, illetve az egyetemi vezetők és döntéshozó testületek megválasztását. Az intézmény akkreditálását követően az EMTE sikeresen megpályázta és felvételt nyert az Erasmus együttműködési programba, amely lehetővé teszi a különböző EU-s mobilitási cserekapcsolatokban való részvételt. Ennek nyomán 17 magyarországi és európai egyetemmel kötött egyezményt az EMTE.

A Partiumi Keresztény Egyetem az erdélyi-partiumi magyar nyelvű felsőoktatási rendszer szerves része, a romániai magyarságnak az 1989-es változások után létrehozott első önálló, akkreditált egyeteme.

2013-ban megvételre került a „kis Lórántffy” gimnázium épülete, eleget téve az akkreditációs jogszabályok által előírt szükséges infrastrukturális feltételeknek.

A 2013/2014-es egyetemi évben a Partiumi Keresztény Egyetem működésének és fejlesztésének irányait az EMTE-PKE közös stratégiai terve, illetve a Sapientia Alapítvány Kuratóriuma által elfogadott alapelvek és beiskolázási számok határozzák meg. A PKE keretében jelenleg három kar működik (Bölcsészettudományi, Művészeti és Közgazdaságtudományi), amelyek a 2013/2014-es egyetemi évben 15 alapképzési és 8 mesterképzési szak működési kereteit biztosítják. A PKE alap- és mesterszakjain a 2013/2014-es tanévben mintegy 981 hallgató tanul, 90 főállású tanár és 186 vendégtanár dolgozik.

A Sapientia Alapítvány közreműködésével az EMTE – PKE működtetésére és az ingatlanfejlesztési beruházásokra 3.380.000.000 Ft összegű támogatást folyósított az Alap.

- **PRO CIVIS Polgári Társulás működési költségének támogatása (Felvidék)**

A Szlovákiai Magyar Önkormányzati Intézet és annak Tanácsa által adminisztrációs ügyintézésre felkért PRO Civis Polgári társulás a szlovákiai magyar önkormányzatiság széleskörű támogatását, fejlesztését biztosítja. Szakmai tevékenységével segíti a magyar nyelv funkciójának visszaállítását a közigazgatás minden szintjén, napi tanácsadást nyújt a több mint 500, magyarok által lakott település önkormányzati képviselőjének, polgármestereinek, az egyes óvodáknak és iskoláknak. Az is szándékuk, hogy hozzájáruljanak a magyar nyelv használatához, fenntartásához és fejlesztéséhez a közigazgatásban.

Kulcskérdésként kezelik az egyes törvények magyar nyelvű fordításának elkészítését. A magyar nyelvre fordított jogi normák a www.onkormanyzas.sk honlapon található meg, de a társulás által kiadott Pro Civis Füzetekben is megjelennek, melyet minden szlovákiai magyar önkormányzat postai úton is megkap, a negyedévente megjelenő Önkormányzati szemle c.

közigazgatási folyóirattal együtt.

Bővítették a www.onkormanyzas.sk honlapon az elektronikus közigazgatási szótárt, valamint működtetik a „Figyelőt”, amely az aktuális és kiemelten fontos közigazgatási híreket jeleníti meg.

A Társulás működését 2013-ban az Alap 40.000.000 Ft összeggel támogatta.

- **Mezőségi TÉKA Szórványkollégium támogatása (Erdély)**

A válaszüti Kallós Zoltán Alapítvány és a szamosújvári Téka Alapítvány 10 éve indította el a „Mezőségi szórványoktatási programot”, mely összehangolt és tervszerű módon, hosszútávon biztosítja a mezőségi szórványközösség anyanyelven történő oktatását.

A szamosújvári Téka Alapítvány keretén belül szórványkollégium működik, amely 27 településről érkező, mezőségi és szamosháti 1-12 osztályos gyerekek és fiatalok számára nyújt szállást, ellátást, oktatási programokat és lehetőséget az anyanyelven való tanulásra. A bentlakók számára a kollégium egy második otthon is jelent, hisz nemcsak az oktatási körülményeket biztosítja, hanem egyben fokozottan odafigyelnek értékközpontú nevelésükre, melyet az otthoni közösségekben kamatoztathatnak.

Az intézmény által támogatott célcsoport nagyrészt szociálisan hátrányos helyzetben lévő gyerekekből áll, akiknek szülőfalujukban nincs lehetőségük anyanyelven tanulni.

A program kezdetétől fogva fokozatos létszámnövekedés tapasztalható, köszönhetően annak is, hogy a minőségi mutatók egyre jobbak.

2010. szeptember 1-jén Szamosújváron elkezdődött a Kemény Zsigmond Mezőségi Szórványoktatási Központ felépítése. Mivel Szamosújváron nincs külön magyar óvoda és iskola, az oktatási központ létrehozása egy teljesen új épület felépítésével volt csak elképzelhető. Ennek eredménye az, hogy egy olyan új oktatási intézménybe kerülhetnek a jelenleg a város hat épületében, négy intézményében tanuló magyar diákok, mely megfelelő oktatási színvonalat tud biztosítani. A projekt lebonyolításának feladatát a Szamosújvári Téka Alapítvány kapta meg, mint a térség egyik legerősebb és legnagyobb projekttervezési és menedzselési tapasztalattal rendelkező szervezete.

Az építkezés 2013-as évi munkálatainak ütemtervét valamint a támogatási összeg minél ésszerűbb felhasználásának módozatait az Alapítvány, valamint a Támogató részéről ellenőrző Teleki László Alapítvány közös egyeztetéseken határozta meg.

A Mezőségi TÉKA Szórványkollégium működtetésére és az ingatlanfejlesztési beruházásokra 2013-ban az Alap 60.000.000 Ft összegű támogatást biztosított, amely támogatásból 25.000.000 Ft-ot a rendkívüli kormányzati intézkedések terhére csoportosítottak át.

- **Studium Alapítvány működési és fejlesztési támogatása (Erdély)**

A Studium Alapítvány 1999-ben jött létre Marosvásárhelyen azzal a céllal, hogy támogatást nyújtson az állami egyetemek magyar anyanyelvű hallgatóinak és oktatóinak. Mára az Alapítvány Orvosi szakkönyvtárat és dokumentációs központot működtet, továbbá rendelkezik egy előadóteremmel, lakásokkal és vendégszobákkal magába foglaló ingatlanokkal. Tevékenységének köszönhetően az erdélyi magyar társadalom ismert és megbecsült szervezetévé lépett elő, továbbá erős támaszpontjává vált a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem (MOGYE) magyar hallgatói és tanári kara számára.

A MOGYE magyar tagozatának létrehozása nemzetpolitikai szempontból stratégiai jelentőséggel bír. Ennek érdekében a MOGYE magyar oktatói, valamint szakmai és érdekvédelmi intézményük, a Studium Alapítvány hosszú távú stratégiát dolgozott ki. Célul

tűzte ki a magyar nyelvű orvoscépzés biztosítását, hozzárendelve az ehhez szükséges fejlesztési tervet. Az elsőrendű stratégiai cél továbbra is a román állam által támogatott autonóm magyar oktatási struktúra létesítése, a többségi egyetemi szenátustól független magyar karok és tanszékek megszervezése.

Az önálló magyar struktúrák létrejöttéig a MOGYE magyar tagozata fejlesztésének célja az oktatók – egyetemi tanársegédek és rezidensek – szakmai és szociális támogatása, a magyar hallgatók normatív támogatási rendszerének megteremtése, az oktatást támogató intézményrendszer, valamint a tudományos kutatás, innováció fejlesztése. A célcsoport mintegy 1100 magyar hallgató, a meglévő, mintegy 100 magyar oktató, valamint az önálló struktúra esetén bevonni szükséges további 100 oktató.

A 2013-as évre nyújtott támogatásból a következők valósultak meg: a 10 éves „*Tanári Lakások Szakkollégium*” működtetése, valamint lakói számára a kedvezményes lakhatási feltételek biztosítása, továbbá a „*Studium (MOGYE) Központi Hivatal*” kialakítása, berendezése, a 10 éves „*Studium Orvosi Szakkönyvtár*” működtetése, eszközbeszerzés (a hivatal felszerelése, a könyvtár számítógépparkjának felújítása), a MOGYE oktatóinak kutatási és taneszköz támogatása, ösztöndíjak a MOGYE diákjainak és rezidenseinek, további kisebb projektek (pl. próbafelvételi Erdély városaiban középiskolásoknak), a Studium kiadó felszerelése és beüzemelése, személyi költségek, archiválás/dokumentálás, valamint a sepsiszentgyörgyi és szatmárnémeti szolgálati lakások építkezését megelőző munkálatok támogatása.

Az Alap 2013-ban 100.000.000 Ft összegű támogatást nyújtott fejlesztésre és az Alapítvány működésére.

- **A nagyenyedi Bethlen Gábor Kollégium támogatása (Erdély)**

A nagyenyedi Bethlen Gábor Kollégium Erdély nagy múltú, patinás oktatási intézménye. A magyar kultúra olyan meghatározó személyiségei kerültek ki padsoraiból, mint Bod Péter vagy Áprily Lajos. Jelentősége túlmutat Nagyenyed határain, hiszen az intézményben helyet kapnak a mezőségi, és távolabbi szórványvidékekről érkezett gyermekek is. A nagyenyedi kollégium kiemelt feladatot lát el, mivel a szórványközösségek helyzete jelentős mértékben veszélyeztetett – tekintettel arra, hogy többségük halmozottan hátrányos nyelvi, etnikai és kulturális környezetben él, a nyelvvesztés-nyelvcsere állapotában –, ezért a kollégium által biztosított anyanyelvű oktatás fenntartása asszimilációjuk lassításának záloga.

Az Erdélyi Református Egyházkerület már 2006-tól tevékenykedik a kollégium épületeinek felújításán. Az épület egy részét Európai Unió támogatásból felújították, azonban a közösségi források nem használhatók azon épületrészek felújítására, amelyek nem oktatási célokat szolgálnak: a dokumentációs könyvtár, a természetrajzi múzeum, az alagsor és az ezekhez a részekhez hozzátartozó közös felület.

A projekt kiegészítő finanszírozására 2013-ban a rendkívüli kormányzati intézkedések terhére biztosított többletforrásból az Alap 75.000.000 Ft összegű támogatást biztosított.

- **Csángó Oktatási Program támogatása**

A Romániai Magyar Pedagógusok Szövetsége (RMPSZ) 2012-ben vette át a Moldvai Csángó Oktatási Program szakmai felügyeletét. Az oktatás 28 helyszínen működik (ebből 18 helyszínen román állami keretek közt), 45 tanító látja el 2190 gyermek magyar nyelvű oktatását. 2013-ban 2 új oktatási helyszínt indítottak Szőlőhegyen és Újfalun, a többi 26 oktatási helyszínen pedig változatlanul folyik a magyar nyelvű oktatás (Bahána, Bákó, Bogdánfalva, Buda, Csík falu, Diószeg, Diószén, Dumbravén, Ferdinándújfalú, Forrófalva,

Frumósza, Gajdár, Klézse, Kostelek, Külsőrekecsin, Lábnik, Lészped, Lujzikalagor, Magyarfalu, Nagypatak, Pokolpatak, Pusztina, Somoska, Szitás, Trunk és Tyúkszer).

Három korcsoportban – oktatási szinten – zajlanak a foglalkozások: óvodásokkal, kisiskolásokkal és középiskolásokkal. Több oktató felismerte az óvodás gyermekekkel való foglalkozás előnyeit és szépségeit, ezért fontos céljuk, hogy minél több helyszíntre terjesszék ki az iskolán kívüli oktatási programot ebben a korcsoportban is. A középiskolások a Csíkszeredában működő kollégiumban folytatják tanulmányaikat.

A csángó oktatási program fő célja a szórvány megmaradása érdekében a megállíthatatlannak tűnő asszimilációban a jelenlegi helyzet konzerválása, vagyis a mostani nyelvi állapot átörökítése még több generációra azokkal az oktatókkal, akik helyi hagyományőrzők, vagy már hosszabb ideje végzik a közösségszervező és közösségépítő tevékenységeiket. A programnak a nyelv megmentése mellett célja a magyar identitástudat kialakítása is.

2013-ban a program működésére az Alap 70.000.000 Ft összegű támogatást biztosított.

- **A Rákóczi Baráti Köre – Királyhelmece és Vidéke Társulás – a Bodroghközi Magyar Közösség Háza építésének támogatása (Felvidék)**

A Rákóczi Baráti Köre – Királyhelmece és Vidéke Társulás megalakulása óta fontos szerepet tölt be a Bodroghköz térségét érintő közösség építő és fejlesztési programok kidolgozásában és végrehajtásában, továbbá aktívan közreműködik a magyar azonosságtudat megőrzését elősegítő projektek megvalósításában. 1993 és 2005 között részt vett a Királyhelmecei Városi Egyetem működtetésében is és sorskérdésnek tartja az ifjúság szülőföldön való maradását és boldogulását. Ezen célok elérése érdekében szükséges egy közösséget összefogó, kulturális központ, a Bodroghközi Magyar Közösség Házának (BMKH) létrehozása. A BMKH a tervek szerint biztosítani fogja a magyar társadalmi élethez ma még hiányzó infrastrukturális háttérrel. A BMKH keretén belül a Támogatott célul tűzte ki a felsőfokú képzés újraindítását, nyári egyetemek, tanfolyamok szervezését, egy ifjúsági rendezvényközpont létrehozását, kulturális és művelődési rendezvények szervezését, valamint egy regionális rádió létrehozását, továbbá a Ház helyet biztosítana a helyi magyar civil szervezetek részére is. Mindezen fejlesztések egy olyan régióban valósulnának meg, ahol többen él a magyarság, és ahol az elmúlt 20 év folyamán kultúrafejlesztési törekvésekben jelentős fejlesztés nem történt.

2013-ban a rendkívüli kormányzati intézkedések címből származó többletforrás terhére az Alap 352.000.000 Ft összeggel támogatta a beruházást.

7.6.3. Meghívásos pályázatok

Nemzeti jelentőségű programokra meghirdetett meghívásos pályázatok Erdélyben

A BGA Bizottsága a 17/2013. (II. 28.) számú határozatában jelölte ki Erdély esetében a nemzeti jelentőségű programokat, amelyek támogatása meghívásos pályázat keretében történt.

Öt támogatási tárgykörben került sor pályázat kiírására:

Szakmai és kulturális intézmények támogatása

- A támogatás célja a romániai illetőségű, a határon túli magyar közösségfejlesztésben és kulturális tevékenységben meghatározó szerepet vállaló intézmények működésének és/vagy programjainak támogatása. A keretösszeg 69 600 000 Ft, az igényelhető támogatás mértéke 600 000 Ft - 5 000 000 Ft.

Felsőoktatási háttérintézmények támogatása

- A támogatás célja a romániai illetőségű, a magyar nyelvű felsőoktatáshoz kapcsolódó háttérintézmények működésének és/vagy programjainak támogatása.
 - A keretösszeg 16 200 000 Ft, az igényelhető támogatás mértéke 600 000 Ft - 5 000 000 Ft.
Kiadványok, folyóiratok, szaklapok megjelentetésének támogatása
 - A támogatás célja kulturális és tudományos médiatámogatási program keretében kiadványok, folyóiratok, szaklapok megjelentetésének támogatása.
 - A keretösszeg 17 000 000 Ft, az igényelhető támogatás mértéke 1 000 000 Ft - 3 000 000 Ft.
Színházak, bábszínházak, táncegyüttesek támogatása
 - A támogatás célja romániai illetőségű, a határon túli magyar közösségfejlesztésben, a magyar anyanyelvű kultúra értékeinek megőrzésében és átadásában szerepet vállaló színházak, bábszínházak, táncegyüttesek működésének és/vagy programjainak támogatása.
 - A keretösszeg 50 400 000 Ft, az igényelhető támogatás mértéke 1 000 000 Ft - 2 500 000 Ft.
Szórványkollégiumok támogatása, illetve iskolabusz program támogatása
 - A támogatás célja romániai illetőségű, a magyar anyanyelvi és nemzeti önzonosság megőrzését elősegítő szórványkollégiumok működtetésének és/ vagy programjainak, illetve iskolabusz program támogatása.
 - A keretösszeg 39 100 000 Ft, az igényelhető támogatás mértéke 300 000 Ft - 3 000 000 Ft.
- A pályázatok benyújtásának időpontja: 2013. március 4. – 2013. április 3. volt. A pályázók kiértékelése, a szerződéskötés és az utalás 2013.12.31-ig megtörtént.

A nemzeti jelentőségű programokra benyújtott pályázatok és támogatási összegek megoszlása pályázati kategóriánként		
Pályázati kategória	Pályázatok száma (db)	Támogatási összeg (millió Ft)
Felsőoktatási háttérintézmények	11	16,2
Jelentős szakmai és kulturális	39	68,8
Kulturális és tudományos	12	17,0
Színházak, bábszínházak,	28	50,4
Szórványkollégiumi programok	28	36,7
Összesen:	118	189,1

A támogatási konstrukcióra a BGA Bizottsága 192,3 m Ft összegű keretet határozott meg, melyből 3,2 m Ft támogatásról lemondott három pályázó, döntésüket szervezeti belső átalakulással indokolva.

Vajdaságban meghirdetett meghívásos pályázatok:

A BGA Bizottsága a 43/2013. (V. 22.) számú határozatában jelölte ki Vajdaság esetében azon intézmények és szervezetek listáját, amelyek támogatása meghívásos pályázat keretében történt. A támogatás célja a vajdasági magyar kulturális programokat célzó tevékenységek támogatása.

A keretösszeg **57,5 millió Ft**, az igényelhető támogatás mértéke 1 millió Ft - 25 millió Ft volt. A pályázatok benyújtásának időpontja: 2013. május 22. – 2013. június 21. volt.

A megvalósítási időszak: 2013. március 1. - 2014. február 28.

A BGA Bizottsága a 64/2013.(VIII. 2.) számú határozatában döntött a meghívott szervezetek és intézmények támogatásáról.

A meghívásos pályázat keretében támogatott intézmények és szervezetek száma 9 db volt. A támogatási összegek 2013-ban folyósításra kerültek.

A meghívásos pályázatok közül egy példaértékű programról az alábbiakban adunk összefoglalót:

- **A határon túli magyar cserkészszövetségek kapacitásfejlesztése**

A Kormány az 1520/2013. (VIII. 1.) Korm. határozatával 100 millió Ft forrást biztosított a határon túl működő magyar cserkészzet támogatása érdekében. A támogatás a cserkészszövetségek növekedését célzó projektek indítását és az ehhez szükséges kapacitásfejlesztést szolgálja. A Kormány nemzetpolitikájának, továbbá az Összmagyar Cserkészstratégiának egybehangzó célja, hogy a határon túli magyar cserkészszövetségek is fejlődjenek, így erősítsék a határon túli magyar fiatalok törekvéseit a Kárpát-medencében és a diaszpóra közösségeiben egyaránt. A támogatás a cserkészzetet mint összmagyar mozgalom fejlesztését célozza, az évi több ezer főre tehető létszámnövekedést is nemzeti szinten értelmezi. A cserkészstratégiai fejlesztést a Magyar Cserkészszövetség által mentorált, Magyar Cserkészszövetségek Fóruma által fenntartott Összmagyar Cserkész Iroda koordinálja és támogatja.

A támogatás az alábbi stratégiai célok megvalósítását szolgálja:

1. Működő cserkészcsapatok létszámnövelése
2. Új csapatok indítása
3. Gyerekek és fiatalok számára vonzó cserkészzet kialakítása
4. Cserkészzet láthatóságának biztosítása
5. Összmagyar együttműködés

A támogatás megosztását az alábbi táblázat tartalmazza:

Szervezet neve	Támogatási összeg millió Ft-ban
Kárpátaljai Magyar Cserkészszövetség	14,8
Külföldi Magyar Cserkészszövetség	29,7
Romániai Magyar Cserkészszövetség	25,9
Szlovákiai Magyar Cserkészszövetség	17,9
Vajdasági Magyar Cserkészszövetség	11,7

Az Alap 2013-ban 100.000.000 Ft összegű támogatást biztosított a programra.

7.7. Magyarság Háza program támogatása

A BGA – a BGA tv. 1. § (1a) bekezdése alapján – forrást biztosít a Magyarság Háza működéséhez. A költségvetési törvény szerint e célra 2013-ban 216 millió Ft került meghatározásra. Az 1409/2012. (IX. 28.) Korm. határozat alapján 2012-ben 145 millió Ft, 2013-ban pedig 723 millió Ft átvételére került sor a Magyarság Háza nemzeti identitás kiállítása, látogató- és oktatás-módszertani központja kialakítására, valamint a Magyarság Háza egyéb járulékos felújítására. A 2012. évi forrás 2012. év végén, a 2013. évi előirányzatban rendelkezésre álló összesen 939 millió Ft pedig a támogatói okiratokban meghatározott ütemterv szerint átadásra került az Alapkezelő részére. A 2012-ben átadott

forrás elszámolása 2013-ban megtörtént, a 2013. évben biztosított források felhasználása folyamatban van, elszámolása 2014-ben esedékes. A támogatás terhére a következők valósultak meg:

7.7.1. Rendezvények a Magyarság Házában

A Magyarság Háza mint az Alapkezelő rendezvény és kiállítási központja, nemcsak az ügyintézés helye, hanem a magyarság tényleges találkozóhelye.

Magyarság Háza egyedi márkát jelent, azáltal emelkedik ki a többi kulturális intézmény közül, hogy egyedülállóan mindig külhoni szereplőket fogad: külhoni énekesek, táncosok, színészek adnak elő, külhoni képzőművészek kiállításai láthatók, nagy nemzeti ünnepeinken a külhoni vonatkozásokat állítjuk középpontba.

Programstratégiánkat az értékmentés – értékteremtés – találkozások jegyében alakítottuk ki. **2013-ban a korábban elindított kulturális est sorozatainkat is folytattuk.** A rendezvényeket sorozatokban szerveztük, kiemelkedő volt a „Rejtőzködő Kárpát-medence”, amelynek keretében minden külhoni régió kulturális kínálata, a helyi magyar kulturális hagyományok őrzői mutakozhattak be, fiatalok közreműködésével.

A Magyarság Háza kiállítási programja keretében a Kárpát-medence megújuló építészeti örökségét is bemutattuk, egy interaktív kiállítás keretében, amelyet külhoni helyszíneken is tovább vándoroltatunk, az évben több külhoni helyszínen volt látható, többek között Kárpátalján: Técsőn, Beregszászon, Munkácson, Ungváron.

Kiemelkedőek voltak ebben az évben is a nemzeti ünnepekhez kapcsolódó rendezvényeink, különösen a március 15-i Nemzeti Ünnepe, valamint a Nemzeti Összetartozás Napja, amelyet 4 külhoni és 1 hazai művészeti iskola diákjainak bevonásával szerveztünk, közös alkotás létrehozásával. Ennek keretében megalkottuk az **Összetartozás Fáját**, amely a Magyarság Háza díszlépcsőházának központi helyén azóta is látható és sokan látogatják is.

2013-ban a BGA más előirányzata terhére támogatott programok is bekapcsolódtak a rendezvényeinkbe, kiemelten a Határtalanul! Programban részt vevő iskolák, illetve a támogatott külhoni szervezetek.

Az év során jótékonyági programokat is szerveztünk. Például a kárpátaljai, ráti Szent Mihály Gyermekotthon javára szerveztünk egy-egy aukcióval egybekötött estet.

Rendezvények látogatottsága, közönségszervezés

Minden programunk közhasznú, ingyenesen látogatható, és külön figyelünk a családokat is érintő gyerekprogramokra. Ebben különösen kiemelkedő a Magyarság Háza a többi kulturális intézmény közül, a havi rendszerességgel megrendezett gyerekprogramjainkra a nagycsaládok is el tudnak jönni. A külhoniak bemutatkozását is segíti, hogy belépődíj mentesek.

2013-ban az eddigi közönségszervezési csatornákon kívül újabbakat is alkalmaztunk, elsősorban a közösségi portálokon bejelölt eseményeink biztosították a közönséget.

A Magyarság Háza bekerült önálló, jelentős események szervezőjeként a rendezvényvilágba. Kialakult egy visszatérő vendégkör, különösen a gyermekmúsoroknál, a kiállításoknál, sorozatainknál: nagycsaládok, fővárosi értelmiségi fiatalok, külhoni, de éppen

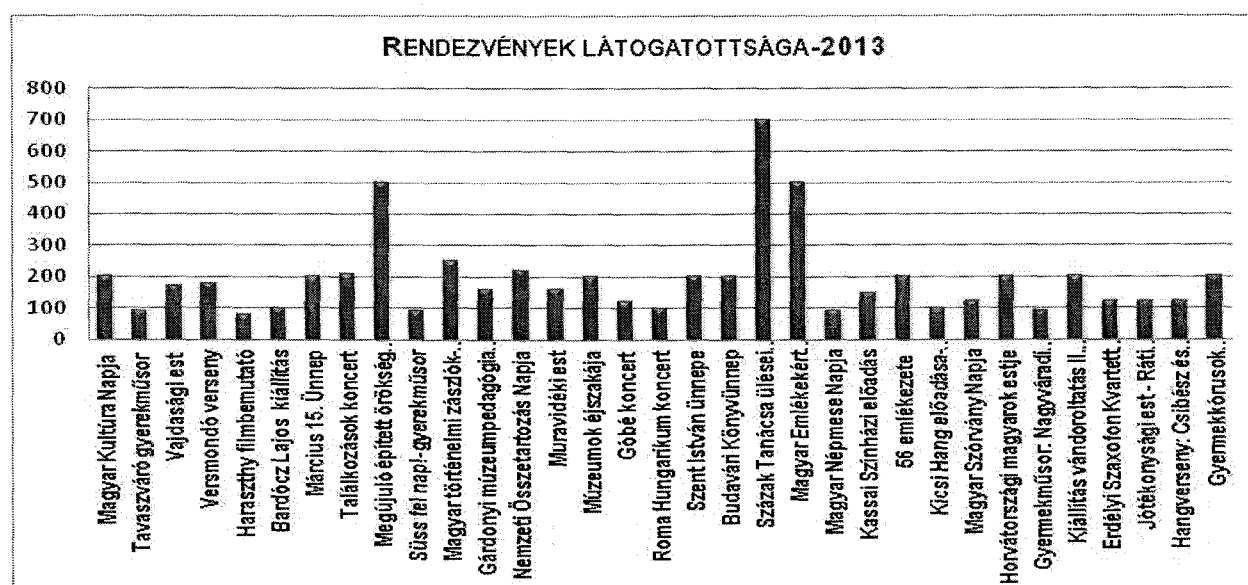
Magyarországon élők, illetve külföldi baráti körök, csoportok. Ezek a többnyire közösségi portálokon szerveződő spontán csoportok egyre többször érdeklődnek programjaink iránt.

Egy-egy rendezvény látogatottsága függ a helyszíntől és a rendezvény jellegétől:

- a Corvin teremben az átlagos látogatás szám: 100-140 fő körül mozgott,
- a Deák teremben szervezett kisebb rendezvények, elsősorban a gyerekprogramok látogatottsága 70-90 fő volt,
- az Aulában szervezett nagyszabású eseményeké átlagosan 200 fő volt, a hosszabb ideig folyamatosan, több héten át látogatható kiállításoké pedig 2-500 fő volt.

Szeretnénk elérni, hogy egyre többen érdeklődjenek rendezvényeink iránt, hiszen a hazai rendezvénypiacon szinte egyedülállóan képviseljük közhasznú programjainkkal az ingyenesen elérhető, az összmagyarság értékeit felmutató kulturális kínálatot.

A rendezvények látogatottságát a következő diagram szemlélteti

7.7.2. Magyarság Háza egyéb járulékos felújításai

A BGA az 1409/2012. (IX. 28.) Korm. határozat alapján átvett forrás terhére a Magyarság Háza épületének kialakításához szükséges beruházásokra 2012. év végén 145.000.000 Ft vissza nem térítendő támogatást nyújtott az Alapkezelő Zrt. részére.

Az elmúlt évben átadott forrásból az Alapkezelő 2013. évben a következő feladatokat valósította meg:

- A Magyarság Háza Szélfogójának további korszerűsítése
- a Magyarság Háza Díszudvarának átépítése
- a Magyarság Háza vendégszobáinak felújítása

A főbejárati Szélfogóhoz kapcsolódó fejlesztések

A Szentháromság tér felőli meglévő, nagyméretű, csúcsíves, kőkeretes, kovácsoltvas főbejárati kapuhoz tervezett és kialakított szélfogó, mely megakadályozza az épület lehűlését a téli hónapokban, és akadálytalan bejutást biztosít a látogatóknak. Ezzel egyidejűleg a

Szélfogó padlóburkolatának cseréjére került sor, a szomszédos csarnokkal megegyező mintájú és méretű lapokra.

A Magyarság Háza Dísz-udvarának átépítése

A Magyarság Háza épületegyüttese közepén egy összekötő nyaktaggal rendelkezik, mely a tömböt két belső udvarra osztja. A két belső udvar közül a déli elhelyezkedésű, ún. Dísz-udvar került a kivitelezés során átépítésre.

A Magyarság Háza vendégszobáinak felújítása

A Magyarság Háza első emeletén vendégszobák találhatók, melyek a felújítás előtt részben üzemeltek. Ezek felújítás előtti állapota elavult, korszerűtlen volt, sem funkcionálisan, sem esztétikailag, sem méretükben, nem feleltek meg a jelenlegi elvárásoknak. A felújítást követően az eredeti 14 szobából, tíz vendégszoba (négy apartman, valamint hat darab kétágyas szoba) került kialakításra. Felújításra került a szobák megközelítésére szolgáló lépcsőház is.

7.7.3. A Magyarság Háza kialakításához, működtetéséhez kapcsolódó beruházások, a Magyarság Háza homlokzatának felújítása

Homlokzat-felújítás

A Magyarság Háza jövőbeli funkcióit, esztétikai megjelenését, és reprezentativitását emelő fejlesztések keretei között került sor a homlokzat felújításra.

A kivitelezés az épület karakterisztikáját, és a Várban elfoglalt hangsúlyos szerepét meghatározó sósokúti mészkő burkolatú főhomlokzathoz kapcsolódó munkákat foglalja magában. A teljes felújítás restaurátorok közreműködésével történt.

Látogatóközpont építészeti kialakítása

A Látogatóközpont kialakítására vonatkozó kivitelezési munkák a Szentháromság tér 6. szám alatti épület 2091 m²-en elterülő magassföldszinti részét érintik. Az építészeti munkák során megvalósításra kerül az érintett épületrész teljes körű építészeti, gépészeti és elektromos átalakítása, korszerűsítése, valamint közel 1000 m²-en a Látogatóközpont belsőépítészetének kialakítása, illetve az ehhez kapcsolódó tervezési feladatok.

A Látogatóközpont befogadására szolgáló épületrész kialakítására a helyiségszintű engedélyezési terv még 2012-ben elkészült, amely tartalmazza a helyiségek építészeti, tartószerkezeti kialakításához szükséges alapvető átalakításokat.

Figyelembe véve, hogy az építészeti kialakítás becsült forrásigénye magas, a kiviteli tervek elkészítésére és az építésre meghívásos közbeszerzési eljárás lefolytatását írja elő a közbeszerzési törvény. A rendelkezésre álló időkeret szűkössége miatt, a kivitelezéshez fűződő valamennyi munkát a BGA Zrt. egyetlen egyesített eljárásban írta ki (ún. design&build eljárási formát alkalmazva), ahol a nyertes vállalkozó végzi a Látogatóközpont kialakításához kapcsolódó kivitelezést, valamint, az ahhoz szükséges tervek elkészítését.

A Látogatóközpont kialakítására vonatkozó kivitelezési munkák elkezdődtek.

8. Ellenőrzési és monitoring tevékenység

Az Alapból megítélt támogatások célnak megfelelő és szabályszerű felhasználását, a támogatott programok megvalósulását az Alapkezelő ellenőrzi, mintavétel alapján helyszíni ellenőrzés keretében.

2013-ban 23 helyszíni ellenőrzés került lebonyolításra. Az Alapkezelő helyszíni ellenőrzés keretében megvizsgálta a támogatási cél tényleges megvalósulását, a pénzügyi elszámolás alapjául szolgáló dokumentumok, nyilvántartások valóságát, szabályszerűségét, rendelkezésre állását.

Az ellenőrzések tapasztalatairól minden pályázat esetében külön ellenőrzési és monitoring jelentés készült, négy alkalommal volt szükséges a helyszínen intézkedni a hiányosságok pótlásáról, minden egyéb esetben a bizonylatok záradékolása maradt el.

A szemlék célja a megítélt támogatás szakmai megvalósulásának, illetve a bizonylatkezelés szabályszerűségének ellenőrzése volt.

A monitoring tevékenység része továbbá a szerződéskötést megelőző dokumentum alapú ellenőrzés, melynek keretén belül 1930 db támogatási szerződéstervezet és azok előírt mellékletei kerültek leellenőrzésre (52 Határtalanul!, 28 Kisiskolások program, 608 nyílt, 1038 lebonyolítói, 95 egyedi és 109 meghívásos támogatási szerződés), melyből 175 esetben hiánypótlásra vagy javításra volt szükség.

A leggyakrabban előforduló hiányosságok a következők voltak:

- másolt és nem eredeti mellékletek benyújtása, pecsét/bélyegzők és aláírások hiánya,
- a szerződésekben nem minden esetben kerültek feltüntetésre a támogatott bankszámlaszámok, vagy eltérő volt a számlaszám, mint amit a bank leigazolt,
- kötelező mellékletek hiánya (aláírási címpéldány, banki igazolás, működési igazolás),
- szerződő fél aláírása nem egyezett az aláírási címpéldányban szereplővel,
- költségtervek módosítása nem megfelelően történt,
- mellékletek magyar nyelvű fordításai számos esetben nem kerültek benyújtásra,
- hiányos váltók, rossz érték, illetve futamidő feltüntetés.

A megjegyzések, hibák és észrevételek minden esetben javításra kerültek.

A beruházási támogatások folyósításának körültekintő előkészítése és elemzése kapcsán a BGA Zrt. szerződést kötött a Teleki László Alapítvánnyal, mely a szerződésben rögzített feltételek mellett vállalta az egyes helyszínek műszaki ellenőrzését, a korábbi támogatások költségterv szerinti felhasználása megvalósulásának és a folyamatban lévő támogatási kérelmek megvalósíthatóságának elemzését. Az Alapítvány minden műszaki szemléjéről külön értékelő, elemző műszaki jelentést készített.

Folyamatszintű ellenőrzés

A pályázatkezelés folyamatába épített ellenőrzés alapja a 2013-ban véglegesített és kiadott „Folyamatba épített előzetes, utólagos és vezetői ellenőrzés”, amely az időközben bekövetkezett szervezeti és folyamatváltozásoknak megfelelően frissítésre került. A FEUVE biztosítja a pályázatkezelés teljes életciklusán keresztül az ellenőrzési pontokat, az azért felelős vezetőket, személyeket és határidőket. A folyamatszintű ellenőrzés betartását a Belső ellenőr minden évben, így 2013-ban is ellenőrizte.

Belső ellenőr helyszíni ellenőrzése

A belső ellenőr helyszíni ellenőrzés keretében 7 db felvidéki, 6 db erdélyi és 4 db vajdasági támogatott 25 db támogatási szerződését vizsgálta. Az ellenőrzés megkezdése előtt a támogatottak részletesen megkapták az ellenőrzési programot, mely tartalmazta az eljárási szabályokat is.

Az ellenőrzés során kiemelt megállapítás nem fogalmazódott meg, a már előzetesen észrevételre került problémák megvitatása, egyeztetése történt. Az ellenőrzés alapján egy esetben került sor 1.184,69 € visszakövetelésére, jogosulatlan felhasználás miatt, melyet az ellenőrzés során a támogatott elismert és visszautalt.

A belső ellenőr helyszíni ellenőrzése alapján megállapítható, hogy a pályázati célok a kérelmekben – pályázati anyagokban megfogalmazottak szerint teljesültek, az elkészített pénzügyi elszámolások a felhasználást alátámasztották, a bizonylatok hitelességét, eredetiségét a pályázók a helyszínen igazolták, azok a beküldött bizonylatokkal teljes mértékben megegyeztek. A pályázati dokumentáció, bizonylatok fizikailag elkülönített kezelése valamennyi támogatottnál biztosított volt.

9. Könyvvizsgálat

Az Alap az Áht. módosítása kapcsán nem kötelezett könyvvizsgálati ellenőrzésre, de az Alapkezelő a kötelezettség megszűnése ellenére továbbra is fenntartja a BGA 2013. évi költségvetési beszámolójának ellenőrzésekor az ÁSZ elnökének javaslatára kijelölt könyvvizsgálóval 5 évre kötött szerződését. A BGA 2013. évi költségvetési beszámolója ennek megfelelően ellenőrzésre került.